



Årsredovisning 2019

JAK
MEDLEMSBANK

En annorlunda bank

JAK Medlemsbank är en idéburen bank med drygt 30 000 medlemmar spridda över hela Sverige. Som medlem är du en del i en folkrörelse med möjlighet att påverka de ekonomiska villkoren för både dig själv och andra.

Som ekonomisk förening ska vi främja våra medlemmars ekonomiska intressen. Det gör vi genom att bedriva bankverksamhet som verkar för en hållbar utveckling för människa, miljö och ekonomi. Våra produkter och tjänster är prissatta efter de kostnader som banken har samt det överskottsbehov som finns för att framtidssäkra verksamheten och den långsiktiga medlemsnyttan. Vi strävar efter att minska skuldsättningen i samhället genom att erbjuda låneprodukter som främjar låntagaren att bli skuldfri.

Vi har ideellt aktiva medlemmar runtom i Sverige som ordnar utställningar, informationsmöten och andra aktiviteter.

Innehållsförteckning

Vd har ordet.....	4	Noter till de finansiella rapporterna.....	24
Hållbarhetsrapport.....	5	Not 1 Uppgifter om banken.....	24
Hållbarhetsprojekt som JAK deltar i.....	8	Not 2 Redovisningsprinciper.....	24
GRI standard index.....	9	Not 3 Riskhantering.....	28
Förvaltningsberättelse.....	11	Not 4 Räntenetto.....	40
Fem år i sammandrag.....	17	Not 5 Provisionsintäkter.....	40
Resultaträkning.....	20	Not 6 Provisionskostnader.....	40
Rapport över totalresultat.....	20	Not 7 Nettoresultat av finansiella transaktioner.....	40
Balansräkning.....	21	Not 8 Övriga rörelseintäkter.....	41
Rapport över förändring i eget kapital.....	22	Not 9 Allmänna administrationskostnader.....	41
Kassaflödesanalys.....	23	Not 10 Övriga rörelsekostnader.....	46
		Not 11 Kreditförluster, netto.....	47
		Not 12 Skatter.....	47
		Not 13 Belåningsbara statsskuldförbindelser.....	48
		Not 14 Utlåning till kreditinstitut.....	48
		Not 15 Utlåning till allmänheten.....	48
		Not 16 Obligationer och andra räntebärande värdepapper.....	53
		Not 17 Aktier och andelar.....	53
		Not 18 Immateriella anläggningstillgångar.....	53
		Not 19 Materiella tillgångar.....	54
		Not 20 Övriga tillgångar.....	54
		Not 21 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.....	55
		Not 22 Skulder till kreditinstitut.....	55
		Not 23 Inlåning från allmänheten.....	55
		Not 24 Övriga skulder.....	56
		Not 25 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.....	56
		Not 26 Eventualförpliktelser och åtaganden.....	56
		Not 27 Närstående.....	57
		Not 28 Finansiella tillgångar och skulder.....	57
		Not 29 Eget kapital.....	59
		Not 30 Viktiga uppskattningar och bedömningar.....	59
		Not 31 Kapitaltäckning.....	60
		Styrelsens underskrift.....	63



Året 2019 blev ett händelserikt år för JAK Medlemsbank! Vi genomförde en rad avgörande investeringar för bankens framtid, både i system och medarbetare. Investeringarna var nödvändiga men medförde också ökade kostnader samtidigt som intäkterna minskat, till stor del med anledning av en försvagad medlemsnytta. Resultatet av detta är att banken visar röda siffror på sista raden i resultaträkningen. Detta är givetvis ytterst beklagligt, men utan investeringarna så skulle vi saknat möjligheten att nu öka vår medlemsnytta.

För mig handlar en ökad medlemsnytta om att bygga en verksamhet som hela tiden kan verka för att möta medlemmarnas efterfrågan. Jag upplever att det är många som vill välja oss som bank i dag, men som inte känner att de kan det. Det kan vara på grund av vår prissättning, sparkrav eller andra villkor som ställs. Så, hur kan vi bli aktuella i dag och fortsätta

vara det i en ständigt föränderlig omvärld? Det är frågor som denna som driver mitt engagemang för vår bank.

Ingen har sagt att det är lätt att bedriva bank. Ibland känns det nästintill omöjligt. Men så påminner jag mig själv att vi gått samman i JAK Medlemsbank för att bevisa att det går att bedriva bank på andra premisser än med vinstsyfte som drivkraft. Det inspirerar mig. Och även om vår ekonomi inte är i balans i dag så är jag övertygad om att det går, att vi behövs som alternativ och jag kommer att enträget arbeta vidare för att vi ska bli den självklara banken för alla som vill verka för en hållbar utveckling för människa, miljö och ekonomi.

Johan Thelander
Vd

Hållbarhetsrapport

Verksamheten i JAK Medlemsbank (nedan JAK eller Banken) bygger på ansvar och transparens. Det är medlemmarna som vid föreningens högsta beslutande organ, föreningsstämman, beslutar om föreningens ändamål.

Bankens föregående hållbarhetsrapport publicerades i samband med 2018 års årsredovisning den 15 mars 2019.

För 50 år sedan var Sverige på väg in i en omvälvande tid med ny politisk medvetenhet och ifrågasättande av gamla värderingar. Många unga engagerade sig i den nya tidens proteströrelse och särskilt universitetet och studentkårerna fångade upp tidens unga samhällskritiker. Några av dessa bildade 1965 Riksföreningen för ekonomisk frigörelse med inspiration från danska JAK, vars ideologi grundade sig på en hållbar och rättvis räntefri ekonomi. Under årens lopp växte riksföreningen och utvecklades så småningom till JAK Medlemsbank, som ända sedan start har kopplat ihop ekonomi med krav på ekologisk uthållighet och en hållbar ekonomi. I dag är det JAK Medlemsbanks medlemmar, som tillsammans äger en bank som tar hänsyn till människa och miljö.

I JAK verkar vi för ett samhälle med ekonomiska spelregler som inte skapar klyftor mellan människor och regioner. Rättvisa och hänsyn till människor och miljö är en del av vår ideologi. Det präglar vår syn på ekonomi och hantering av pengar. Den del av inlåningen som inte lånas ut till medlemmar placeras med hög säkerhet hos framförallt kommuner och bidrar på så sätt till utvecklingen av vår gemensamma välfärd.

På uppdrag av FN skrevs 1987 den så kallade Brundtlandrapporten till Världskommissionen för miljö och utveckling. I rapporten lanserades begreppet hållbar utveckling som definieras utifrån ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Det innebär för oss:

- Ekologisk hållbarhet – att ta hänsyn till jordens resurser; att naturresurser används utan att förbrukas.
- Social hållbarhet – att samhället är jämställt och jämlikt; att människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader.
- Ekonomisk hållbarhet – att ekonomisk utveckling som inte medför negativa konsekvenser för den ekologiska eller sociala hållbarheten.

EKOLOGISK HÅLLBARHET

I bankens dagliga verksamhet strävar vi efter att i alla delar tänka miljö och hållbarhet.

Vi begär ekologiskt, lokalproducerat och rättvisemärkt i så stor utsträckning som möjligt och har vegetarisk mat som norm vid våra riksarrangemang och styrelsemöten. Detta gäller även vid inköp av mat och fika till kontoret.

Avfallet källsorteras och vi är anslutna till fjärrvärmenäten och använder miljömärkt el. På webben utvecklar vi våra digitala tjänster, både i vår internetbank och på vår hemsida. När vi reser gör vi det med tåg och annan kollektivtrafik.

Bankens hållbarhets- och miljöarbete regleras i hållbarhetspolicyn, kreditpolicyn och placeringspolicyn.

SOCIAL HÅLLBARHET

Många av våra medlemmar har valt JAK som ett aktivt ställningstagande för hållbar utveckling. Minskade ekonomiska klyftor i samhället bidrar till en social hållbarhet. JAK verkar för att medlemmar ska bli skuldfria inom rimlig tid. Därför har vi amorteringskrav på alla lån. Det finns även möjlighet för medlemmen att under amorteringstiden, genom ett kombinerat sparande, bygga upp ett eget kapital som kan minska behovet av lån i framtiden. Medlemmarnas inlånade pengar lånas i första hand ut till andra medlemmar.

Villkor och pris för våra produkter och tjänster är samma för alla medlemmar.

EKONOMISK HÅLLBARHET

Utlåning i JAK sker endast med, från medlemmar, inlånade medel. Detta tillsammans med att banken inte ger någon inlåningsränta innebär att banken inte har några räntekostnader för upplåning av kapital. Den ränta som låntagare betalar baseras på de kostnader som banken har för sin verksamhet samt det överskottsbehov som finns för att framtidssäkra verksam-

heten och den långsiktiga medlemsnyttan. Som del i vårt arbete för ekonomisk hållbarhet har vi som mål att vår verksamhet ska minska skuldsättningen i Sverige.

RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Banken finansierar inget som bryter mot demokratiska metoder eller mot de mänskliga rättigheterna enligt FN:s konvention, Barnkonventionen och humanitärätten. Bankens respekterar och ställer sig bakom internationella principer och konventioner enligt bankens hållbarhetspolicy, se närmare i hållbarhetspolicy som finns på Bankens hemsida.

Bankens ställningstagande för rättvisa och demokrati återfinns i bankens reglemente.

MOTVERKANDE AV KORRUPTION

Banken har tydliga riktlinjer att inte acceptera eller erbjuda gåvor, representation eller andra personliga fördelar som rimligen kan antas påverka en affärsuppställning.

Banken ger inga lån till företag som avser att använda dem för spekulation, olaglig skatteplanering, placering i så kallade skatteparadis eller till mutor.

Bankens motverkande av korruption regleras i anvisningar för inköp vid jäv och rutin för avtal. Banken står även bakom flera internationella principer och konventioner, se närmare i hållbarhetspolicy som finns på bankens hemsida.

UTLÅNING TILL JURIDISKA PERSONER

Banken riktar sig i första hand till privatpersoner. En mindre del, cirka 88,3 miljoner kronor totalt, lånas ut till företag, föreningar och stiftelser. Bankens spekulerar inte i aktier eller andra derivatinstrument. Vi säger nej till all form av finansie-

ring gällande vapen, krigsmateriel, fossil utvinning, gruvindustri, skatteplanering, mutor, pornografisk verksamhet, tobak och droger.

Utlåning till juridiska personer regleras i bankens kreditpolicy och hållbarhetspolicy, som inkluderar de nationella och internationella principer och förordningar som JAK ställer sig bakom.

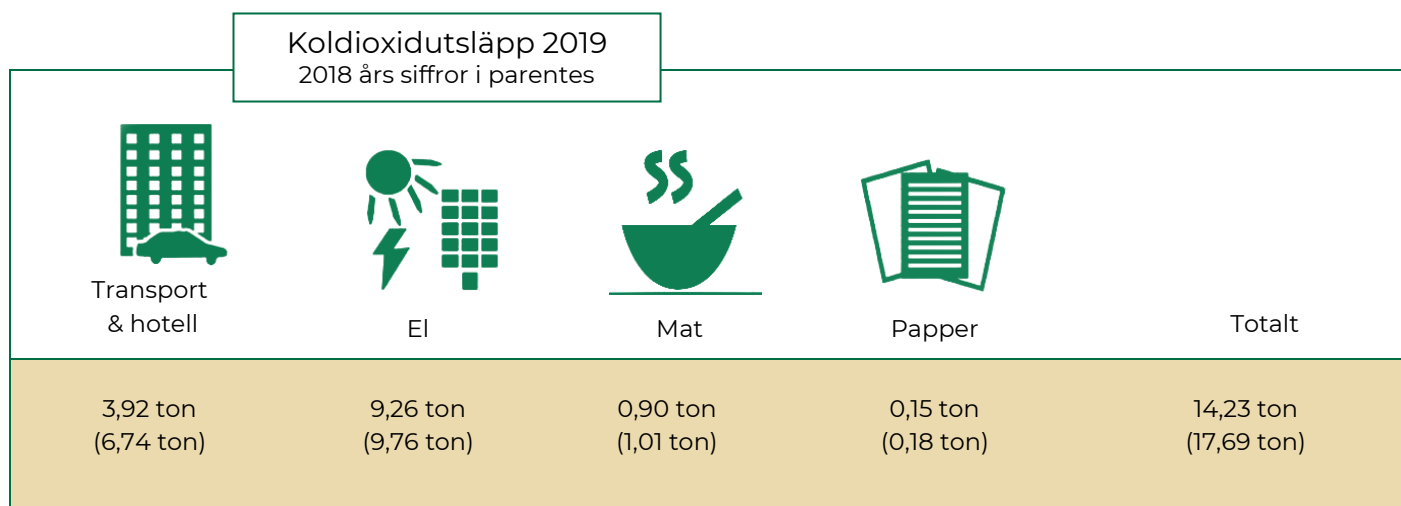
KLIMATKOMPENSATION

Vi klimatkompenserar dubbelt upp för koldioxidutsläpp från trycksaksproduktion, pappersförbrukning, transporter, mat och el.





Kompensationen sker genom att Bankens bidrar till trädplantering via ett Gold Standard projekt i Etiopien och därmed främjar ekologisk balans samt bättre och tryggare försörjning för lokalbefolkningen. Projektet syftar till att vända avskogningstrenden och stärka det naturliga ekosystemet. Projektet involverar de lokala samhällena och vinsten som projektet genererar återinvesteras i samhällsstärkande initiativ som utbildning och skola. Vidare tar träden upp koldioxid från atmosfären, vilket bidrar till att minska den globala uppvärmningen.

SOCIALA FÖRHÅLLANDEN OCH PERSONAL

I JAK arbetar vi internt efter fyra kärnvärden; Ansvarsfulla, Tydliga, Positiva och Konstruktiva. Med detta som utgångspunkt vill vi skapa förtroende hos våra medlemmar, respekt medarbetare sinsemellan och en stark organisationskultur. För våra medarbetare ska JAK vara en attraktiv och utvecklande arbetsplats och för omvärlden ska JAK vara en tydlig, relevant och uppskattad medlemsbank. Alla medarbetare är anslutna till kollektivavtal med KFO och Finansförbundet.



Miljöredovisning 2019

	SJ	
Jämförelse tågtransport med bil	 Tåg	 Bil
Totalt antal resta kilometer	69 777	69 777
Koldioxid (CO2) växthuseffekt (kg)	0,20	8 390
Jämförelse tågtransport med flyg	 Tåg	 Flyg
Totalt antal resta kilometer	69 777	69 777
Koldioxid (CO2) växthuseffekt (kg)	0,20	10 232

Under året har flera förändringar skett i bankens ledning. Ny affärsrörelsechef, kreditchef, och ekonomi-/affärsstödschef har anställts. Arbetspressen är fortsatt hög i organisationen och ledningen följer löpande upp och utvärderar personalens arbetsmiljö och arbetar för att förbättra denna. Under året har ett stort utvecklingsarbete pågått och flera nya arbetsverktyg har implementerats för att effektivisera arbetsflöden och -processer.

Alla i Banken ska behandlas och bemötas på samma villkor, oavsett kön, etnicitet, ålder, sexuell läggning, funktionsned-sättning, religion eller annan trosuppfattning. För att säkerhetsställa detta samt för att kartlägga stressnivån, trivsel och engagemang i organisationen har Banken fortsatt genomfört medarbetarundersökningar samt den obligatoriska skyddsron-den. Resultatet av medarbetarundersökningarna och skydds-ron-den diskuteras på ledningsnivå och insatser har gjorts för att förbättra enskilda medarbetares arbetssituation.

Löneskillnaderna mellan män och kvinnor och icke-binäras heltidslöner är mindre än någonsin tidigare. Kvinnorna och icke-binäras löner har mellan 2014–2018 legat på runt 5 procent lägre än männens när det gäller samtliga tjänstemän, utom chefer. Under 2019 har kvinnornas och icke-binäras medelheltidslöner ökat till 3 procent högre än männens. Vi kan alltså se att arbetet med att minska löneskillnaderna nått framgång.

Under året har utbildningar inom penningtvätt- och re-gelefterlevnadsområdet genomförts för att förbättra kun-skapen inom dessa områden. Gällande fortbildning har vi börjat anamma metoden train the trainer (utbilda utbildaren). Praktiskt innebär metoden att ansvariga för respektive område på banken kommer att gå externa utbildningar för att sedan utbilda övriga medarbetare som berörs av området.

Det arbetssätt som tillämpas i valberedningen avseende sammansättning av styrelsen, bl.a. avseende mångfald, beskrivs i Bankens reglemente.

KÖNSFÖRDELNING

(se Not 9 Allmänna administrationskostnader)

Anställda



Medelantalet anställda: 28

Varav män 7, kvinnor 19, icke-binära 2

Styrelsen (stämmovalda ordinarie ledamöter samt vd, inklusive arbetstagarledamöter)



Män 5, kvinnor 4

Övriga ledande befattningshavare inkl. vd



Män 3, kvinnor 3

Om Fair Finance Guide

Fair Finance Guide är ett internationellt initiativ som granskar hur hållbart banker investerar och lånar ut pengar.

Genom en internationell metod kartläggs bankernas riktlinjer och sedan görs granskningar av hur de följs i praktiken. Via webbsidan kan man enkelt jämföra bankernas resultat och sedan säga vad man tycker, genom att skicka ett meddelande till banken. På detta sätt får bankerna direkt feedback från sina kunder och pressas/uppmuntras till förbättring.

Fair Finance Guide grundades 2009 i Nederländerna och finns idag i 13 länder: Nederländerna, Sverige, Frankrike, Japan, Norge, Indonesien, Belgien, Tyskland, Brasilien, Thailand, Indien, Kambodja och Filippinerna.



HÖGT BETYG I HÅLLBARHETSGRANSNING

Under 2019 ökade JAK till 95 (94) procent godkänt i den årliga rankingen av bankernas hållbarhetsarbete, som genomförs av det internationella initiativet Fair Finance Guide (FFG). Högst betyg får Banken för sitt hållbarhetsarbete inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, biologisk mångfald, energi, skog, skatteflykt och korruption. Förutom den årliga kartläggningen av bankernas hållbarhet, gör Fair Finance Guide även fallstudier i efterhand för att kontrollera att efterlevnaden följs. Banken har relativt låga hållbarhetsrisker eftersom banken bara lånar ut till små företag som är verksamma i Sverige.

HÅLLBARHETSPROJEKT SOM JAK DELTAR I

Cirkulär ekonomi

Banken har under 2018–2019 deltagit i projektet "Finansiering av cirkulära affärsmodeller – risker och möjligheter". Projektet ville skapa banbrytande ny kunskap inom området cirkulär finansiering – hur bank och finansbranschen/marknaden kan stödja och stärka arbetet inom området och drevs av forskningsinstitutet RISE (Research Institutes of Sweden) med bidrag från VINNOVA. Studien var den första i sitt slag, intervjuer gjordes med produktföretag och finansaktörer, men

också med Riksdagens skatteutskott m.fl. Baserat på resultatet har rekommendationer tagits fram som vänder sig till dels företag, dels finansaktörer, och även till politiska beslutsfattare.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Hållbarhetsrapporten ingår i Bankens årsredovisning 2019 och redovisningen är enligt GRI-standard, core nivå.

Underlaget är hämtat från bankens interna finansiella system, styrdokument samt medarbetarnas rapportering. Företaget ZeroMission har hjälpt oss med uträkning av årets klimatpåverkan.

Det finns ingen tredjepartsgranskning på GRI-redovisningen.

RISKER OCH HUR VI HANTERAR DEM

Bankens förhållningssätt till risk innebär att banken undviker att låna ut eller placera med hög risk. Mer information om bankens riskhantering finns i avsnittet Riskhantering i förvaltningsberättelsen samt i [Not 3 Riskhantering](#).

KONTAKTPERSON

Kontaktperson för hållbarhetsrapporten är ekonomi- och affärsstödschef Siv Ekström, siv.ekstrom@jak.se.

GRI standard index

STANDARDUPPLYSNING	INDIKATOR	SIDA
102-1	Organisationens namn	5
102-2	Aktiviteter, varumärke, produkter och tjänster	11
102-3	Lokalisering av huvudkontoret	11
102-4	Länder där verksamhet bedrivs	11
102-5	Ägarstruktur och bolagsform	5
102-6	Marknadsnärvaro	6
102-7	Organisationens storlek	7, 13
102-8	Information om anställda	6, 45
102-9	Leverantörskedja	12
102-10	Väsentliga förändringar i organisationen	13
102-11	Försiktighetsprincipen ¹	Se fotnot
102-12	Externa riktlinjer som efterlevs	Se Hållbarhetspolicy på jak.se
102-13	Medlemskap i organisationer	12
102-14	Vd-ord	4
102-15	Påverkan, risker och möjligheter	15
102-16	Organisationens värderingar	6, 11
102-17	Riktlinjer i etiska frågor	6
102-18	Struktur för styrning	12
Intressentengagemang		
102-40	Intressentgrupper	12
102-41	Kollektivavtal	6
Redovisningspraxis		
102-45	Enheter som inkluderas i redovisningen	6, 12
102-46	Process för att definiera redovisningens innehåll och avgränsning	5
102-47	Frågor som identifieras som väsentliga	5
102-48	Förändringar av information	-
102-49	Förändringar av redovisningen	-
102-50	Redovisningsperiod	11
102-51	Datum för publicering av senaste redovisningen	5
102-52	Redovisningscykel	11
102-53	Kontaktperson för redovisningen	8
102-54	Rapportering i enlighet med GRI-standarder	8
102-55	GRI innehållsindex	9

¹ JAK Medlemsbank tillämpar försiktighetsprincipen i enlighet med gällande svensk lagstiftning.

Ekonomi

201-1	Skapat och fördelat ekonomiska värde	11
203-2	Skapat indirekt ekonomiskt värde	6

Miljö

302-1	Företagets egen energiförbrukning	6
-------	-----------------------------------	---

Sociala frågor

404-2	Kompetensutveckling	7
405-1	Styrelsens sammansättning	45
405-2	Löneskillnader mellan kön	7

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktör för JAK Medlemsbank (nedan JAK eller Banken) lämnar härmed årsredovisning för bankens verksamhetsår 2019, det tjuogoandra året som medlemsbank. Föregående års värden presenteras inom parentes och beloppen anges i tusental kronor om inget annat uppges.

SAMMANFATTNING

	2019	2018	Δ
Utlåning till allmänheten	800 515	926 260	-13,6%
Inlåning från allmänheten	1 431 178	1 521 135	-5,9%
Räntenetto	27 382	28 388	-3,5%
Kostnader	-39 421	-33 860	16,4%
Kreditförluster	-442	-34	-408
Rörelseresultat	-4 810	1 700	-6 510
K/I-tal, %	114	95	19,4%
Medelantalet anställda, #	28	32	-12,1%
Medlemmar, #	30 093	34 362	-12,4%

VERKSAMHETENS ART, INRIKTNING OCH AFFÄRSMODELL

JAK Medlemsbank är en idéburen och demokratiskt styrd bank, utan varken vinstutdelning eller bonusar.

Bankens kontor finns i Skövde. Verksamheten riktar sig till privatpersoner, företag och organisationer i Sverige.

Kärnan i verksamheten utgörs av in- och utlåning samt folkbildning. Genom Kooperation erbjuds medlemmarna långsiktigt hållbara finansiella produkter och tjänster.

Organisationens historia

Organisationens rötter sträcker sig tillbaka till 1930-talet i Danmark då danska bönder startade JAK Danmark för att organisera sig mot de ockerräntor som drev folk från sina gårdar. I Sverige bildades en motsvarighet inom den gröna alternativrörelsen 1965, vilken syftade till ekonomisk frigörelse samt att driva påverkansarbete för att skapa ett mer rättvist finansieringssystem.

Genom organisationens historia löper en röd tråd i kritiken gentemot ränta i bemärkelsen att tjäna pengar på passivt ägande, något som varit tabu och omoraliskt i många kulturer och religioner i tusentals år.

Syfte

Banken ska bidra till ett hållbart samhälle för människa, miljö och ekonomi genom att arbeta för en lägre skuldsättning i samhället och ett minskat resursuttag från miljön.

Utöver att vara en aktör på bankmarknaden vill vi också göra skillnad, ett positivt avtryck i världen, tillföra något som andra banker inte gör.

Kooperation

Verksamheten grundar sig på Kooperationens sju principer.

1. Medlemskap – alla som vill använda medlemsbankens tjänster och kan axla det ansvar som medlemskapet innebär är välkomna som medlemmar.
2. Demokrati – vi styrs av aktiva medlemmar. De förtroendevalda är ansvariga inför medlemmarna. Alla medlemmar har lika rösträtt enligt principen en medlem, en röst.
3. Ekonomiskt deltagande – medlemmarna bidrar på ett rättvist sätt till medlemsbankens kapital.
4. Självständighet – vi är fristående och styrs av medlemmarna. I de fall avtal ingås med andra organisationer sker detta så att demokratin och självständigheten säkras.
5. Utbildning – vi erbjuder utbildning till våra medlemmar, förtroendevalda och anställda så att de kan bidra till verksamhetens utveckling.
6. Samarbete – vi samarbetar med andra kooperativa verksamheter för att skapa än större gemensam medlemsnytta.
7. Samhällshänsyn – vi strävar efter en verksamhet som tar hänsyn till det omgivande samhället.

Folkbildning

Genom kurser och vår medlemstidning arbetar vi kunskapsbyggande avseende hållbar ekonomi. Syftet är att öka den allmänna medvetenheten kring hur hushålls- och samhällsekonomi fungerar.

Folkbildningsarbetet syftar även till att öka medlemmarnas engagemang för och kunskap om bankens värdegrund, produkter och tjänster.

Kapitalförsörjning

Kapitalförsörjning avseende likviditet sker genom inlåning från allmänheten (medlemmarna). Likviditet lånas inte upp på

marknaden utanför medlemskretsen. I den händelse att det uppstår kapitalbrist skapas en kö för utlåningen.

Kapitalförsörjning avseende eget kapital sker genom överskott och medlemsinsatser:

- Grundinsats – betalas av alla medlemmar som fyllt 18 år. Återbetalas ej.
- Låneinsats – betalas i samband med att lån tas. Återbetalas efter att lånet är slutamorterat och efter tillstånd från Finansinspektionen.
- Frivillig medlemsinsats – betalas in frivilligt och kan vara olika belopp och bindningstider. En frivillig insats betalas tillbaka efter avtalstidens utgång och efter tillstånd från Finansinspektionen.

Prissättning

Vi använder oss av en enkel och transparent prissättning utan individuella rabatter. Det innebär att alla medlemmar erbjuds samma villkor oberoende av vem de är.

Skuldfrihet

Vi har alltid haft amorteringskrav då utgångspunkten är att varje låntagare ska kunna avbetala hela skuldbeloppet under lånets löptid.

Därtill har flera av våra produkter krav på sparande, som antingen kan göras före ett lån tas eller under tiden som lånet löper. Sparande under lånets löptid fungerar som ett bundet sparande och släpps efter att lånet slutamorterats samt i förekommande fall efter att sparpoängbalans uppnåtts.

Marknadsföring

För att bli fler medlemmar och för att få fler av våra medlemmar att använda våra produkter och tjänster använder vi oss av mun till mun marknadsföring. Det innebär att vi först och främst förlitar oss på att nöjda medlemmar sprider budskapet om bankens fördelar till både befintliga och potentiella medlemmar. Detta kompletteras av annonser och marknadsföring via sociala medier.

Vi har sedan många år tillbaka ett system med lokalavdelningar runtom i landet där engagerade medlemmar kan samlas för att arrangera evenemang tillsammans.

Intressenter, leverantörer och samarbetspartners

De intressenter vi ska ha en dialog med är bankens medlemmar, förtroendevalda, medarbetare och samarbetspartners.

Andra viktiga intressenter är leverantörer, myndigheter, ideella organisationer, revisorer och andra finansiella aktörer.

Exempel på några av bankens samarbetspartners är SDC A/S (bankens IT-leverantör), Transcendent Group (riskkontroll och regelefterlevnad) och WaterCircles (försäkringsförmedlare).

Vid val av leverantör premierar vi lokala leverantörer. För att säkerställa att nya produkter och tjänster möter våra medlemmars och bankens interna krav utvärderas nya produkter och tjänster enligt NPAP (new produkt approval process).

ORGANISATION

Föreningsstämman är föreningens högsta beslutande organ. Föreningsstämman beslutar om föreningens övergripande styrdokument, stadgar och reglemente, samt utser förtroendevalda. Se bankens reglemente för uppdragsbeskrivningar till respektive föreningsorgan.

Styrelsen har det fulla och yttersta ansvaret för föreningens verksamhet. Styrelsen utser den verkställande direktören.

Den operativa verksamheten leds av den verkställande direktören i fyra huvudsakliga avdelningar; affärsrörelse, affärsstöd, utveckling och kontrollfunktioner.

Affärsrörelse

Denna avdelning är fokuserad på vår affär; banktjänster och -produkter. Personal här arbetar både med privat- och företags-sidan för produkter och tjänster samt med medlemservice.

Affärsstöd

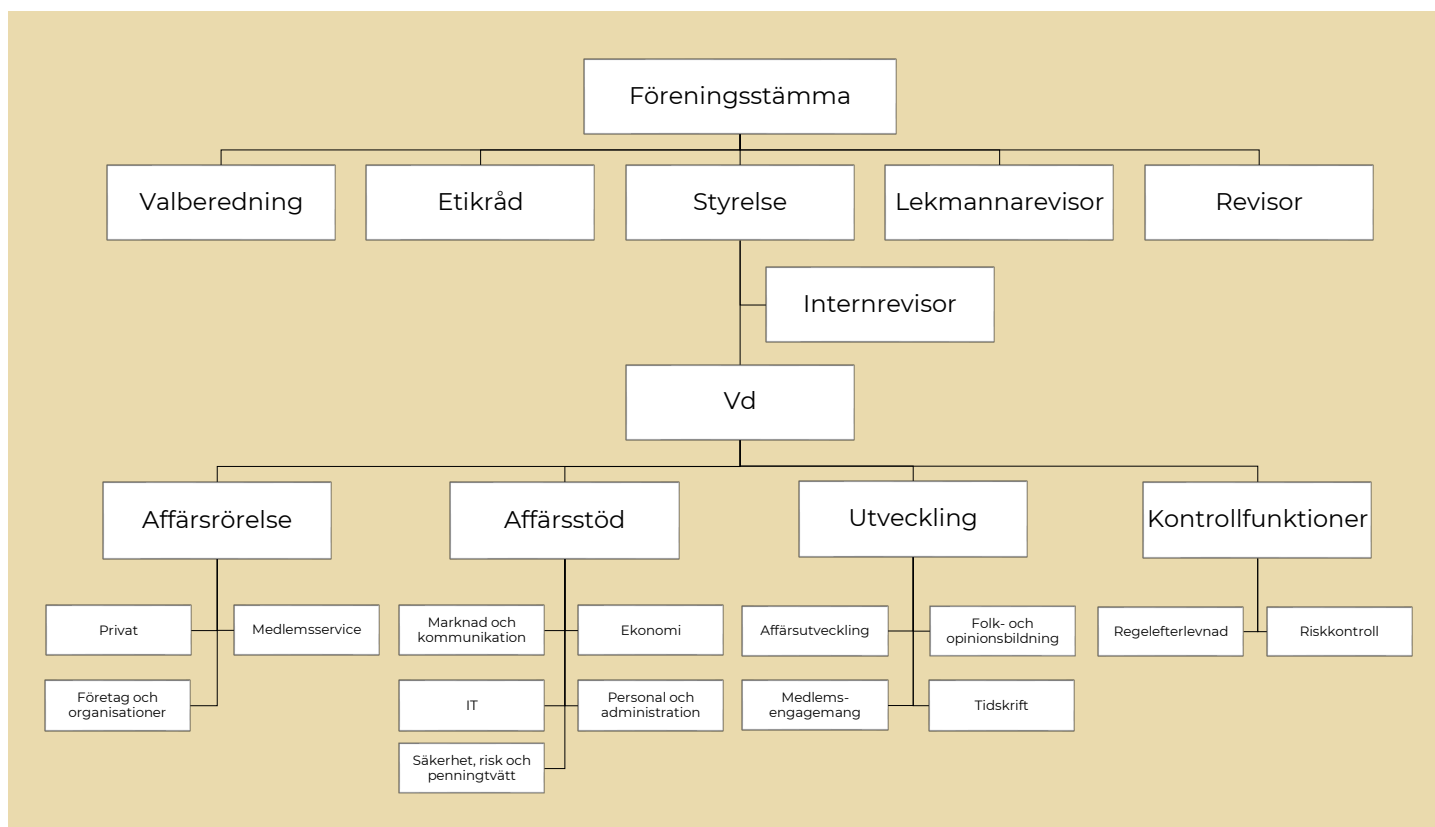
Denna avdelning är fokuserad på att bistå ledning och andra avdelningar med stöd för att driva verksamheten. Personalen här arbetar med marknad & kommunikation, ekonomi & redovisning, IT, personal & administration samt säkerhet, risk och penningtvätt.

Utveckling

Denna avdelning är fokuserad på att driva utveckling och förändring, både genom internt arbete och i dialog med medlemmarna. Personalen här arbetar med affärsutveckling, medlemsengagemang, folk- & opinionsbildning samt medlemstidningen.

Kontrollfunktioner

Denna avdelning är bankens andra försvarslinje och är bemanad externt via Transcendent Group.



ALLMÄNT OM ÅRET SOM GÅTT

I april hölls bankens årsstämma som bland annat beslutade om ändringar i stadgar och reglemente.

I maj nåddes en viktig milstolpe i Bankens pågående transformationsarbete, då vi bytte banksystem. I samband med bytet lanserades en ny internetbank och mobilbank. Systembytet genomfördes för att möta både ökade regulatoriska krav på Banken och efterfrågan från våra medlemmar. Banksystemet används av cirka 120 banker i Norden och Banken har gått in som delägare i SDC A/S, som levererar det nya banksystemet. Köp av aktier genomfördes i juli månad, till ett värde av 8,26 miljoner kronor.

I slutet av maj meddelade Finansinspektionen att de godkände Bankens ansökan per 27 november 2018 om att återbetala medlemsinsatser (låneinsatser) till de medlemmar som slutbetalat sina lån under perioden juni–november 2015. Återbetalning av dessa insatser påbörjades i juni månad.

I juni lanserade banken en ny hemsida med ny grafisk profil och ett förädlat marknadsbudskap.

Under hösten fokuserades på att utveckla och anpassa verksamheten till det nya systemet samt att projektera och realisera ytterligare satsningar i digital infrastruktur och personal. Investeringarna har medfört ökade kostnader, varav

vissa är engångskostnader medan andra är av mer löpande karaktär.

Bankens ordförande Monjia Manai Sonnius avgick på egen begäran den 31 december 2019. Till dess att en ny ordförande väljs av föreningsstämman i april 2020 ombesörjs ordförandens arbetsuppgifter av vice ordförande.

Arbetet med byte av banksystem tog större resurser i anspråk än vad som prognosticerats och ledde till en försening på 6–9 månader gällande utveckling av Bankens produktportfölj, i syfte att öka medlemsnyttan.

Under året har aktiva medlemmar arrangerat kurser, informationsmöten och föreläsningar samt deltagit vid mässor för att sprida information om JAK.

MEDLEMSUTVECKLING

Vid utgången av 2019 var vi totalt 30 093 medlemmar. Det innebär att medlemsantalet sjönk med 4 269 personer.

Att medlemsantalet sjunkit under året kan förklaras dels med att bankens utåtriktade arbete varit på sparläga i väntan på att ny produktportfölj ska lanseras, dels som en naturlig konsekvens av att Banken har en upparbetad kö vad gäller att återbetala medlemsinsatser till de medlemmar som slutbetalat sina lån sedan december 2015. Dessa medlemmar känner sig besvikna på JAK och flera har valt att lämna banken.

Minskningen i medlemsantal är något större än prognosticerat och förklaras av noggrann registerinventering i samband med byte av banksystem samt att bankens transformationsarbete hittills fokuserats till intern utveckling.

UTLÅNING

Nyutlåningen landade på totalt 86 (185) miljoner kronor och snittlånet var 283 (305) tusen kronor.

Den totala utlåningen till allmänheten efter kreditförluster uppgick till 800,5 (926,3) miljoner kronor, en minskning med 13,6 procent.

Minskad nyutlåning samt minskad länestock kan förklaras dels med förändrade interna krav vid kreditgivning, dels som en naturlig följd av att Banken har en upparbetad kö vad gäller att återbetala medlemsinsatser.

INLÅNING

Den totala inlåningen uppgick till 1 431,2 (1 521,1) miljoner kronor. Av inlåningen är 401,0 (449,0) miljoner kronor bundet sparande. Det bundna sparandet minskade med 10,7 procent under året och det fria sparandet minskade med 3,9 procent.

Minskat fritt sparande kan förklaras med att antalet medlemmar sjunkit under året.

Minskat bundet sparande kan förklaras av bankens förändrade produktutbud, som numera inte kräver en motprestation i form av sparande från låntagaren.

BALANSOMSLUTNING

Balansomslutningen uppgick vid årets slut till 1 553,3 (1 646,9) miljoner kronor. Bankens egna kapital uppgick till 112,0 (118,3) miljoner kronor och en soliditet på 7,21 (7,18) procent.

RESULTAT

Årsresultatet uppgick till -4,8 (1,7) miljoner kronor, vilket innebär periodens rörelseresultat en resultatförsämring på 6,51 miljoner kronor.

Räntenettet minskade med 3,5 procent och var 27,4 (28,4) miljoner kronor, i detta ingår avkastning på likvida medel och en likviditetsreserv som var högre i år jämfört med föregående år, 0,1 (-1,2) miljoner kronor. Snitträntan på nyutlåning var högre jämfört med snitträntan på stocken, men dessa båda positiva effekter väger inte upp då total länestock har minskat. Läs mer i [Not 4 Räntenetto](#).

Bankens kostnader före kreditförluster uppgick till 39,4 (33,9) miljoner kronor, en ökning med 16,4 procent. Kostnadsökningen kan förklaras med att banken under året infört ett nytt bank- och redovisningssystem.

Kostnad för kreditförluster var 0,4 (0,0) miljoner kronor. Läs mer i [Not 11 Kreditförluster, netto](#).

LIKVIDITET OCH PLACERINGAR

Likviditet som inte lånas ut till medlemmar placeras i certifikat och obligationer utgivna av stat, kommun, företagscertifikat och kreditinstitut. Likviditet finns också på konto hos andra banker. Behållning finns också på skattekontot. Placeringarna sker med låg risk och endast i svenska kronor.

Det finns krav på att alla banker ska ha tillräckligt med likvida tillgångar för att klara verkliga och simulerade kassautflöden under trettio dagar och Bankens likviditetsreserv ska enligt interna regler vara minst 10 procent av den fria inlåningen.

Likviditetstäckningsgraden (LCR) var vid utgången av året 1 201 (1 349) procent.

Kvoten utlåning i förhållande till inlåning uppgår till 0,56 (0,61). Uppföljning av likviditeten sker dagligen. Stresstester och prognoser för likviditet genomförs i bankens interna kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU).

KAPITALBAS – KAPITALRELATION

Bankens kapitalbas uppgår efter årets resultat till 100,2 (111,4) miljoner kronor. Kapitaltäckning ska ske för kredit- och operativa risker. För kreditrisk tillämpas schablonmetoden och för operativ risk tillämpas basmetoden. Banken har en kapitalbas som överstiger det lagstadgade minimikapitalkravet, inklusive kapitalkrav för kapitalkonserveringsbuffert och kontracyklisk kapitalbuffert. Kapitalbasen täcker även kravet för ytterligare identifierade risker i verksamheten i IKLU. IKLU-processen är ett verktyg som säkerställer att banken på ett tydligt och korrekt sätt identifierar, värderar och hanterar alla de risker banken är exponerad för samt gör en bedömning av det interna kapitalbehovet i relation till detta. Läs mer i [Not 31 Kapitaltäckning](#).

RISKHANTERING

En risk innebär den samlade bedömningen av sannolikheten för en oönskad händelse och konsekvensen om händelsen

skulle inträffa. En risk är en framtida händelse som negativt kan påverka Bankens måluppfyllelse. Risktagandet inom Banken ska begränsas inom ramen för vad som är ekonomiskt försvarbart och främjar medlemmarnas ekonomiska intressen.

I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten fastställer styrelsen, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i Banken, styrdokument för verksamheten.

Exempel på relevanta riskområden för Banken är kreditrisker, likviditetsrisker, operativa risker, marknadsrisker, ryktesrisker, koncentrationsrisker, intjäningsrisker och strategiska risker. Läs mer i [Not 3 Riskhantering](#).

RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Fördröjd återbetalning av medlemsinsatser

Under tiden som banken saknat tillstånd för återbetalning av låneinsatser har en kö bildats och återbetalning sker i turordning där de som väntat längst återfår sin insats först, efter banken erhållit godkännande från Finansinspektionen.

I takt med att antalet låntagare som väntar på att återfå sin insats har ökat ser Banken en tydlig trend i minskad nyutlåning². Att nyutlåningen minskar är en väntad konsekvens av att insatserna inte återbetalas. När en låntagare fullgjort sina förpliktelser gentemot Banken förväntar sig låntagaren att Banken ska göra likadant. När Banken då inte återbetalar insatsen som låntagaren räknat med att återfå medför detta en följdriktig irritation och sannolikheten att låntagaren avråder andra att låna i banken ökar markant.

Den risk som föreligger omfattar både att återbetalning av medlemsinsatser är fördröjd och att den kan komma att fördröjas ytterligare.

Banken prövar kvartalsvis utrymmet att göra återbetalningar av medlemsinsatser som sagts upp till återbetalning och som är kvalificerade för återbetalning enligt gällande lag och internt regelverk. Bedömningen görs i Bankens Interna kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU). Bedömer ledning och styrelse att det finns utrymme för återbetalningar lämnas en ansökan till Finansinspektionen om att få tillstånd att återbetala insatser inom ramen för detta utrymme. Återbetalning sker, efter att tillstånd från Finansinspektionen erhållits, i turordning där de som väntat längst återfår sin insats först.

Vår bedömning är att det kan komma att ta 4–5 år innan vi återgått till ett normalläge och arbetat bort den extra väntetiden.

En bank i transformation

Den stora transformation som banken genomgår just nu medför många förändringar. Både för medarbetare och medlemmar. Under 2019 har Banken i stort sett nylanserat med nytt banksystem (inkluderande ny internetbank och mobilbank), ny grafisk profil och ny hemsida. Dessa satsningar görs för att möta och vända de nedåtgående trender vi ser i antal medlemmar samt in- och utlåning.

Risken som föreligger är att den transformation som Banken genomgår inte vänder nedåtgående trender, alternativt att effekten tar längre tid än beräknat. För att mitigera denna risk använder banken en försiktighetsprincip i alla prognoser.

Byte av banksystem

I maj bytte banken banksystem. Banksystemet är kärnan i bankens digitala infrastruktur. Ett byte av ett kärnsystem är alltid förknippat med risk. I samband med bytet ändrade banken även IFRS 9-modeller (nedskrivningar av finansiella tillgångar).

Risken som föreligger är att bytet till det nya systemet orsakar felaktigheter som till exempel kan leda till ökade kostnader eller minskade intäkter.

Lönsamhet

Banken har endast visat överskott ett av de senaste fem åren. Underskott innebär att Banken inte har full kostnadstäckning, vilket försvagar det egna kapitalet.

Den risk som föreligger är att banken inte lyckas uppnå överskott och att detta leder till ett förlorat föitroende från medlemmar och omvärld. Ett omfattande transformationsarbete pågår för att se över kostnader samt prissättning och villkor på produkter och tjänster.

Nya regelverk

Nya omfattande och komplexa regelverk och en allt snabbare digital utveckling på bankmarknaden utgör stora utmaningar för JAK som liten bank.

Risker som föreligger omfattar bland annat bankens kapacitet att öka medlemsnyttan för att fortsatt vara ett aktuellt

² Denna trend har även påverkats av domen den 30 juni 2017 i Patent- och marknadsdomstolen, som vid vite förbjuder banken att kalla sig räntefri och använda andra begrepp än ränta för kreditkostnad (undantaget avgifter).

bankalternativ för våra medlemmar samt att klara av att hålla en god framförhållning vad gäller regelefterlevnad.

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA EKONOMISK UTVECKLING

Att banken tampats med flera motgångar de senaste åren har medfört en tydligt minskad in- och utlåningsstock samt minskat antal medlemmar, detta påverkar bankens lönsamhet negativt. För att möta dessa negativa trender har ett omfattande transformationsarbete inletts där den första etappen bedöms vara slutförd till 2020. Den första etappen omfattar byte av banksystem, ny grafisk profil och hemsida samt förnyelse av produkt- och tjänsteutbud.

Under hösten 2019 påbörjades arbetet med att förnya bankens produkt- och tjänsteutbud, något som bedöms få genomslag under andra hälften av 2020.

Det är vår bedömning att vi, genom fortsatt noggrann kostnadskontroll, justerad prissättning och välavvägda satsningar, kommer generera överskott under kommande år. Det kan dock komma att ta upp till 3–4 år innan banken visar en betryggande lönsamhet, definierat som ett K/I-tal <85 %.

HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Coronaviruset och åtgärderna för att motverka smittspridningen av detta påverkar både Sverige och omvärld. Banken bedömer att efterfrågan på tjänster och produkter, produktion samt merparten av Bankens riskuniversum kan komma att påverkas. De risker som föreligger är mycket svåra att bedöma då det saknas tillförlitliga prognoser att grunda antaganden på. Ledningen följer noga utvecklingen och justerar löpande beredskapsplan därefter.

I övrigt har inga väsentliga händelser inträffat efter balansdagen som har haft någon påverkan på resultat- och balansräkning.

FEM ÅR I SAMMANDRAG

NYCKELTAL

	2019	2018	2017	2016	2015
Utveckling					
Utlåning ultimo	800 515	926 260	978 394	932 472	874 633
Förändring under året, %	-13,58	-5,33	4,92	6,61	3,98
Inlåning ultimo	1 431 178	1 521 135	1 589 758	1 604 194	1 529 888
Förändring under året, %	-5,91	-4,32	-0,90	4,86	7,14
Kapital					
Soliditet (beskattat eget kapital + 78 % av obeskattade reserver i % av balansomslutningen)	7,21	7,18	6,64	5,71	5,15
Summa riskvägt exponeringsbelopp	435 501	507 655	496 596	471 939	481 194
Kärnprimärkapitalrelation, %	23,00	21,95	21,52	18,92	16,10
Primärkapitalrelation, %	23,00	21,95	21,52	18,92	16,10
Total kapitalrelation, %	23,00	21,95	21,52	18,92	16,10
Resultat					
Rörelseresultat/volym (rörelseresultat i % av volym)	-0,22	0,07	-0,09	-0,10	-0,09
Avkastning totala tillgångar (Årets resultat i % av balansomslutning)	-0,31	0,10	-0,13	-0,14	-0,62
K/I-tal efter kreditförluster (summa kostnader inkl. kreditförluster i relation till räntenetto + rörelseintäkter)	1,12	0,95	1,06	1,07	1,07
Kostnader/medlemsavgift (administrativa kostnader, avskrivningar samt övriga rörelsekostnader, i förhållande till medlemsavgifter)	4,41	3,97	4,08	3,87	4,46
Kreditförluster					
Kreditförlustnivå (kreditförluster i % av ingående balans för utlåning till allmänheten)	0,05	0,00	0,14	0,13	0,18
Övriga uppgifter					
Medelantal anställda	28	32	38	36	35

RESULTAT- OCH BALANSRÄKNINGAR	2019	2018	2017	2016	2015
Resultaträkning					
Räntenetto	27 382	28 388	26 019	24 301	24 030
Provisionsnetto	-1 280	-1 656	-1 690	-987	-11
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-124	62	0	0	0
Övriga intäkter	9 075	8 800	10 235	9 392	7 947
Summa intäkter	35 053	35 594	34 564	32 706	31 966
Allmänna administrationskostnader	-34 921	-28 464	-30 259	-29 920	-27 768
Övriga rörelsekostnader ³	-4 500	-5 396	-5 260	-4 101	-4 864
Kreditförluster	-442	-34	-1 277	-1 127	-1 523
Summa kostnader	-39 863	-33 894	-36 796	-35 148	-34 155
Rörelseresultat	-4 810	1 700	-2 232	-2 442	-2 189
Skatter	0	0	0	0	-7 831
Årets resultat	-4 810	1 700	-2 232	-2 442	-10 020
Balansräkning					
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	45 082	72 712	78 577	58 767	6
Belåningsbara statsskuldförbindelser	142 273	172 441	104 005	105 146	91 145
Utlåning till kreditinstitut	173 962	181 004	170 496	103 961	196 062
Utlåning till allmänheten	800 515	926 260	978 394	932 472	874 633
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	176 646	156 843	336 027	463 343	408 932
Aktier och andelar	8 482	349	536	536	526
Materiella och immateriella tillgångar	16 383	9 711	10 740	12 772	11 371
Uppskjuten skattefordran	0	0	0	0	0
Övriga tillgångar ⁴	169 328	106 128	3 159	1 104	959
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20 626	21 425	28 336	31 874	36 749
Summa tillgångar	1 553 297	1 646 873	1 710 270	1 709 975	1 620 383
Skulder till kreditinstitut	1 899	1 000	1 000	1 000	1 000
Inlåning från allmänheten	1 431 178	1 521 135	1 589 758	1 604 194	1 529 888
Övriga skulder	2 625	3 200	2 512	3 439	2 502
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5 566	3 269	3 490	3 787	3 614
Summa skulder	1 441 268	1 528 604	1 596 760	1 612 420	1 537 004
Eget kapital	112 029	118 269	113 510	97 555	83 379
Summa skulder och eget kapital	1 553 297	1 646 873	1 710 270	1 709 975	1 620 383

³ Inklusive avskrivningar på immateriella och materiella anläggningstillgångar.

⁴ Inklusive aktuell skattefordran

INSATSBELOPP

Då banken saknar tillstånd för återbetalning av låneinsatser som normalt skulle återbetalats under 2017 och 2018 har även återbetalningar som skulle skett under 2019 skjutits upp. De insatser som normalt skulle återbetalats under 2019 avsåg låneinsatser kopplade till lån som slutbetalats under perioden juni–november 2015 och var ett belopp på 6,4 miljoner kronor.

Nuvarande praxis är att banken gör kvartalsvisa interna prövningar om det finns utrymme att göra återbetalningar av medlemsinsatser. Görs bedömningen att det finns utrymme söks tillstånd hos Finansinspektionen om att få återbetala medlemsinsatser inom ramen för detta utrymme. Återbetalning sker, efter att tillstånd från Finansinspektionen erhållits, i turordning där de som väntat längst återfår sin insats först. Vår bedömning är att det kan komma att ta 4–5 år innan vi återgått till ett normalläge och arbetat bort den extra väntetiden.

Bankens ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att banken förväntas fullgöra sina förpliktelser. Styrelsens bedömning är att bankens egna kapital så som det redovisas i årsredovisningen är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens omfattning.

Beträffande bankens resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

FÖRSLAG TILL BEHANDLING AV ÅRETS RESULTAT

Styrelsen föreslår stämman att årets resultat i sin helhet överförs i ny räkning enligt nedan.

(kr)	
Balanserat resultat	-48 547 647
Årets resultat	-4 809 747
Balanseras i ny räkning	-53 357 394

Resultaträkning

1 JANUARI–31 DECEMBER	NOT	2019	2018
Ränteintäkter		29 576	30 344
Räntekostnader ⁵		-2 194	-1 956
Räntenetto	4	27 382	28 388
Provisionsintäkter	5	1 491	1 386
Provisionskostnader	6	-2 771	-3 042
Nettoresultat av finansiella transaktioner	7	-124	62
Övriga rörelseintäkter	8	9 075	8 800
Summa rörelseintäkter		7 671	7 206
Summa räntenetto och rörelseintäkter		35 053	35 594
Allmänna administrationskostnader	9	-34 921	-28 464
Avskrivningar på immateriella och materiella anläggningstillgångar	18, 19	-2 024	-3 744
Övriga rörelsekostnader	10	-2 476	-1 652
Summa kostnader före kreditförluster		-39 421	-33 860
Resultat före kreditförluster		-4 368	1 734
Kreditförluster, netto	11	-442	-34
Rörelseresultat		-4 810	1 700
Skatt på årets resultat	12	0	0
Årets resultat		-4 810	1 700

Rapport över totalresultat

1 JANUARI–31 DECEMBER	2019	2018
Årets resultat	-4 810	1 700
Övrigt totalresultat	0	0
Årets totalresultat	-4 810	1 700

⁵ Kostnad för insättningsgaranti och resolutionsavgift.

Balansräkning

31 DECEMBER	NOT	2019	2018
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker		45 082	72 712
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	13	142 273	172 441
Utlåning till kreditinstitut	14	173 962	181 004
Utlåning till allmänheten	15	800 515	926 260
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	16	176 646	156 843
Aktier och andelar	17	8 482	349
Immateriella anläggningstillgångar	18	11 869	5 123
Materiella tillgångar	19	4 514	4 588
Aktuell skattefordran	12	356	331
Övriga tillgångar	20	168 972	105 797
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15, 21	20 626	21 425
Summa tillgångar		1 553 297	1 646 873
Skulder och eget kapital			
Skulder till kreditinstitut	22	1 899	1 000
Inlåning från allmänheten	23	1 431 178	1 521 135
Övriga skulder	24	2 625	3 200
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	5 566	3 269
Summa skulder		1 441 268	1 528 604
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Grundinsatser		7 768	8 899
Låneinsatser		130 775	132 437
Frivilliga medlemsinsatser		5 474	5 474
Reservfond		21 369	20 006
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat	29	-48 547	-50 247
Årets resultat		-4 810	1 700
Summa eget kapital		112 029	118 269
Summa skulder och eget kapital		1 553 297	1 646 873

Rapport över förändring i eget kapital⁶

1 JANUARI–31 DECEMBER 2019

	Grund- insatser	Låne- insatser	Frivilliga medlems- insatser	Reserv- fond	Fond för utvecklings- utgifter	Fond för verkligt värde	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Ingående eget kapital 1 januari 2019	8 899	132 437	5 474	20 006	0	0	-50 247	1 700	118 269
Förändring av insatser	232	-1 662	0						-1 430
Till reservfond överförda insatser	-1 363			1 363					0
Omföring fond utvecklingsavgifter									0
Omföring föregående års resultat							1 700	-1 700	0
Periodens resultat								-4 810	-4 810
Utgående eget kapital 31 december 2019	7 768	130 775	5 474	21 369	0	0	-48 547	-4 810	112 029

JANUARI–31 DECEMBER 2018

	Grund- insatser	Låne- insatser	Frivilliga medlems- insatser	Reserv- fond	Fond för utvecklings- utgifter	Fond för verkligt värde	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Ingående eget kapital 1 januari 2018	9 322	122 962	5 419	19 219	2 306	491	-43 977	-2 232	113 510
Justering för tillämpning IFRS 9						-491	-6 344		-6 835
Justerat eget kapital 1 januari 2018	9 322	122 962	5 419	19 219	2 306	0	-50 321	-2 232	106 675
Förändring av insatser	364	9 475	55						9 894
Till reservfond överförda insatser	-787			787					0
Omföring fond utvecklingsavgifter					-2 306		2 306		0
Omföring föregående års resultat							-2 232	2 232	0
Periodens resultat								1 700	1 700
Utgående eget kapital 31 december 2018	8 899	132 437	5 474	20 006	0	0	-50 247	1 700	118 269

⁶ En beskrivning av vad olika delar av eget kapital består av finns i Not 2 Redovisningsprinciper.

Kassaflödesanalys⁷

1 JANUARI–31 DECEMBER	2019	2018
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	-4 810	1 700
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ⁸		
Avskrivningar	2 025	4 414
Kreditförluster exkl. Återvinningar	134	-558
Övriga justeringsposter	0	-6 835
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	-2 651	-1 279
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Förändring värdepapper	10 366	110 748
Förändring utlåning till allmänheten	125 611	52 692
Förändring inlåning från allmänheten	-89 957	-68 623
Förändring utlåning till kreditinstitut	-16	-9 944
Förändring skulder till kreditinstitut	899	0
Förändring övriga tillgångar	-62 403	-96 058
Förändring övriga skulder	1 722	467
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-16 429	-11 997
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella och immateriella tillgångar	-8 697	-3 385
Förändring aktier och andelar	-8 133	187
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-16 830	-3 198
Finansieringsverksamheten		
Insatser från medlemmar	-1 429	9 894
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 429	9 894
Årets kassaflöde	-34 688	-5 301
Likvida medel vid årets början	182 705	188 006
Likvida medel vid årets slut	148 017	182 705
Följande delkomponenter ingår i likvida medel		
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	45 082	72 712
Utlåning till kreditinstitut (exkl. bunden utlåning)	102 935	109 993
Summa	148 017	182 705

Utlåning till kreditinstitut och kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel enligt följande utgångspunkter: de har en obetydlig risk för värdefluktuationer, de kan lätt

omvandlas till kassamedel och ränteskillnadsersättningen är oväsentlig, de har en löptid om högst tre månader från anskaffningstidpunkten.

⁷ Kassaflödesanalysen är gjord med indirekt metod.

⁸ Ingen skatt har betalats, kassaflödet påverkas därför inte. De inbetalda räntorna från utlåning till allmänheten är i närheten av de intäktsförda beloppen i Not 4 **Räntenetto**. Nettot av inbetalda positiva räntor och betalda negativa räntor för övriga poster uppgår i Not 4 **Räntenetto** till 1 389 tusen kronor och räntekostnaderna i form av avgift till insättningsgaranti och stabilitetsfond är betalda.

Noter till de finansiella rapporterna

Not 1 Uppgifter om banken

Årsredovisningen avges per 31 december 2019 och avser JAK Medlemsbank med organisationsnummer 516401-9969 och med säte i Skövde.

Postadressen är Box 216, 541 25 Skövde. Besöksadressen är Vasagatan 14.

Not 2 Redovisningsprinciper

ÖVERENSSTÄMMELSE MED NORMGIVNING OCH LAG

Bankens årsredovisning är upprättad enligt Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25) och i enlighet med tillämpliga ändringsföreskrifter från tidigare år och Rådet för finansiell rapporteringens rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Banken tillämpar s.k. lagbegränsad IFRS och med detta avses standarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden, så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning, ska tillämpas.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 27 mars 2020. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på bankens årsstämma den 18–19 april 2020. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår.

VÄRDERINGSGRUND VID UPPRÄTTELSE AV BANKENS FINANSIELLA RAPPORTER

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde, förutom tillgångar som värderas till verkligt värde eller anskaffningsvärde bestående av aktier och andelar. Se Not 13 Belåningsbara statsskuldförbindelser, Not 16 Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt Not 28 Finansiella tillgångar och skulder.

FUNKTIONELL VALUTA OCH RAPPORTERINGSVALUTA

Bankens funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

BEDÖMNINGAR OCH UPPSKATTNINGAR I DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att bankens ledning gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Bedömningar gjorda av ledningen vid tillämpningen av lagbegränsad IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda

uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i påföljande års finansiella rapporter beskrivs närmare senare i denna not samt i Not 30 Viktiga uppskattningar och bedömningar.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Banken tillämpar inte IFRS 16 i enlighet med undantaget i RFR 2. Ikraftträdandet per första januari 2019 har därför inte haft någon påverkan på banken.

RÄNTEINTÄKTER SAMT RÄNTEKOSTNADER

Ränteintäkter på fordringar beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som gör att nuvärdet av alla uppskattade framtida inbetalningar under den förväntade löptiden blir lika med det redovisade värdet av fordran. Räntan inkluderar i förekommande fall periodiserade belopp av erhållna avgifter som medräknas i effektivräntan. För kreditförsämrade finansiella tillgångar redovisas ränteintäkter på tillgångarnas nettoredovisade värde i stadie 3 och på bruttoredovisat värde (exklusive förlustreserv) för tillgångar i stadie 1 och 2.

Ränteintäkter från utlåning till allmänheten och avkastning på likvida medel samt likviditetsreserv m.m. består till största delen av:

- Intäkter på finansiella tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden inklusive intäkter från förlustreserver stadie 1 och stadie 2.
- Negativa ränteintäkter redovisas som en minskning av ränteintäkten.
- Ränteskillnadsersättning som erhållits vid lösen av lån i förtid. Räntekostnaderna består av avgifter för insättningsgaranti och resolutionsavgift.
- För ytterligare information se Not 4 Räntenetto.

PROVISIONS- OCH AVGIFTSINTÄKTER

Banken erhåller avgifter och provisioner för utförda tjänster som intäktsredovisas på två olika sätt enligt följande.

1. *Provisioner och avgifter som inräknas i den effektiva räntan*
Provisioner och avgifter som är en integrerad del av effektivräntan redovisas inte som provisionsintäkt utan som justering av effektivräntan på resultatraden ränteintäkter. Sådana avgifter utgörs, utöver intäkt från utlåning till allmänheten, av avgifter för förtida inlösen.
2. *Provisioner och intäkter som är intjänade när en viss tjänst utförts*
Till dessa avgifter och provisioner hör olika typer av intäkter från hantering av säkerheter, intäkter för kredit- och betalkort och UC för låntagarens räkning samt intäkter från påminnelseavgifter och andra avgifter. Dessa provisioner och avgifter är i allmänhet relaterade till en utförd transaktion och redovisas omedelbart som intäkt med undantag av årsavgifter från kredit- och betalkort som periodiseras över löptiden.

PROVISIONSKOSTNADER

Här redovisas kostnader för mottagna tjänster i den mån de inte är att betrakta som ränta, till exempel kostnader för clearing, plus- och bankgiro, kostnader för kredit- och betalkort, omkostnader för säkerheter och avgifter till UC.

NETTORESULTAT AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER

Posten nettoresultat av finansiella transaktioner innehåller realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner. För Bankens del innehåller posten förändring av verkligt värde på tillgångar som värderas över resultatet.

ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Bland övriga rörelseintäkter ingår medlemsavgifter. Medlemsavgiften är årlig och betalas av alla medlemmar som är över 18 år. Medlemsavgift betalas inte medlemmens första medlemsår, då erläggs i stället en grundinsats. Avgiften redovisas som en intäkt jämnt fördelad över året.

ALLMÄNNA ADMINISTRATIONSKOSTNADER

Allmänna administrationskostnader omfattar personalkostnader, inklusive löner och arvoden, pensionskostnader, arbetsgivaravgifter och andra sociala avgifter. Här redovisas också bl.a. lokalkostnader, porto, tele- och datakommunikation, konsulttjänster och fastighetens kostnader.

SKATTER

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisats i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekter redovisas på samma sätt.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Banken redovisar för de senaste åren ingen skatt på årets resultat, då banken tidigare år redovisat förluster. I resultaträkningen under rubriken *Fem år i sammandrag* redovisas uppskjuten skattefordran som under 2015 återfört och genererat ett negativt resultat. För ytterligare information se [Not 12 Skatter](#).

FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan lånefordringar inklusive upplupna räntor, belåningsbara statsskuldförbindelser, obligationer och andra räntebärande värdepapper och andelar. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder och medlemmarnas sparande i banken.

REDOVISNING I OCH BORTTAGANDE FRÅN BALANSRÄKNINGEN

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när banken blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller banken förlorar kontrollen över dem. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgjorts eller på annat sätt utsläcks.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då banken förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. Lånefordringar redovisas i balansräkningen i samband med att lånebelopp utbetalas till låntagaren.

KLASSIFICERING OCH VÄRDERING

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Bankens nya principer för klassificering och värdering av finansiella tillgångar baseras på en bedömning av både affärsmodell för förvaltning av finansiella tillgångar och egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

Följande finansiella tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde på grund av att tillgångarna innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden samt att de avtalade villkoren för tillgångarna ger vid bestämda tidpunkter upphov till kassaflöden som bara är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet:

- Kassa och tillgodohavande hos centralbanker
- Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.
- Utlåning till kreditinstitut
- Utlåning till allmänheten, inklusive upplupna räntor
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Om banken ändrar affärsmodell så kommer en omklassificering att genomföras och redovisas. Sådana förändringar förväntas dock inträffa mycket sällan och fastställs av verkställande ledning till följd av yttre eller inre förändringar.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR

FINANSIELLA INSTRUMENT, NOTERADE PÅ EN AKTIV MARKNAD

Denna kategori består av placeringar i statsskuldväxlar, obligationer och andra räntebärande värdepapper som värderas till upplupet anskaffningsvärde med målet att realisera instrumentens kassaflöde genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast består av kapitalbelopp och ränta. För dessa instrument kommer eventuella transaktionskostnader att ingå i anskaffningsvärdet vid redovisningen för första tillfället. Försäljningar i förtid kan undantagsvis förekomma. Ett krav för att en finansiell tillgång ska kunna redovisas till upplupet anskaffningsvärde är att de avtalsenliga kassaflödena enbart utgörs av återbetalning på utestående fordran och ränta på utestående fordran.

LÅNEFORDRINGAR

Lånefordringar är finansiella tillgångar som har fastställda betalningar som avser amortering och ränta och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, d.v.s. efter avdrag för nedskrivna fordringar. Från och med januari 2018 ingår också en beräknad förlustreserv för förväntade kreditförluster i redovisat värde. Redovisat värde av balansposterna in- och utlåning till/från allmänheten överensstämmer med verkligt värde beaktat lånevillkoren i banken där en avyttring av balansposterna isolerat inte är möjligt beaktat tillgångens/skuldens egenskaper. En annan värdering enligt IFRS 13 bedöms inte uppfylla kraven i Årsredovisningslagen eller aktuell IFRS som förutsätter att instrumenten kan säljas. Upplupna räntor redovisas för lånefordringar tagna till och med 2010 separat under interimfordringar medan nyare lånefordringar redovisas som en ökning av fordran.

ÖVRIGA FINANSIELLA TILLGÅNGAR

Aktier och andelar redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, då kassaflödeskriterierna för att ingå i annan grupp inte uppfylls. I de fall där det inte är möjligt att använda verkligt värde används anskaffningsvärde. Bland övriga finansiella tillgångar finns också behållning på skattekonto. För ytterligare information se [Not 28 Finansiella tillgångar och skulder](#).

ÖVRIGA FINANSIELLA SKULDER

Medlemmarnas sparande och leverantörsskulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. I balansposten inlåning från allmänheten ingår så kallat bundet sparande där redovisning sker till upplupet anskaffningsvärde vilket

här motsvarar anskaffningsvärdet beaktat bankens sparpoängssystem relaterat till utlåning och inlåning. En strikt värdering enligt effektivräntesansen enligt IFRS bedöms inte återspegla bankens verksamhet på ett rättvisande sätt enligt grundläggande krav i Årsredovisningslagen.

LIKVIDA MEDEL OCH LIKVIDITETSRESERVER

Utlåning till kreditinstitut och kortfristiga placeringar har klassificerats som likvida medel då de har en liten eller obetydlig risk för värdefluktuationer, lätt kan omvandlas till kassamedel och har till övervägande del en löptid om högst tre månader från anskaffningstidpunkten. Statsskuldväxlar, obligationer och kommuncertifikat är bankens likviditetsreserv med en liten risk för värdefluktuationer, som lätt kan omvandlas till kassamedel. Även obligationer och andra räntebärande värdepapper och utlåning till kreditinstitut ingår i bankens likviditetsreserv. För ytterligare information se [Not 3 Riskhantering](#).

EVENTUALFÖRPLIKTELSE

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller legala hinder finns.

LÅNELÖFTEN

Med lånelöfte avses i detta sammanhang dels de lån där låne- och sparavtal är framtaget, men där medlemmen ännu ej sänt in underskrivet original till banken, dels löfte om lån till medlemmar som vill köpa bostad och önskar ett förhandsbesked från banken. Förhandsbesked, lånelöfte för köp av bostad gäller i en månad och beviljat ej utbetalt låneavtal gäller i tre månader. Därefter förfaller lånelöftet om inte annat avtalas. En förlustreserv på lånelöfte beräknas men bokas inte upp om beloppet är oväsentligt. För ytterligare information se [Not 26 Eventalförpliktelser och åtaganden](#).

BETAL- OCH KREDITKORT

Banken tillhandahåller betal- och kreditkort. Det beviljade icke utnyttjade beloppet för samtliga kortkrediter redovisas till nominellt belopp. Förlustreserven för kreditkort så väl utnyttjat som ej utnyttjat belopp redovisas som en minskning av balansposten utlåning till allmänheten. För ytterligare information se [Not 26 Eventalförpliktelser och åtaganden](#).

KREDITFÖRLUSTER OCH NEDSKRIVNINGAR PÅ FINANSIELLA INSTRUMENT

RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

Räntebärande värdepapper består av utlåning till stat och kommun, säkerställda obligationer samt företagscertifikat och -obligationer. Förlustreserver beräknas även på räntebärande värdepapper som redovisas till upplupet anskaffningsvärde i balansräkningen. Ursprunget till använda parametrar PD, LGD och EAD skiljer sig dock åt jämfört med utlåning till allmänheten. PD härleds utifrån den externa rating som värdepappren har och LGD-faktorn bestäms av om värdepappren är säkerställda, har annan förmånsrätt samt typ av motpart. Då bankens placeringar i värdepapper har låg risk uppgår de förväntade kreditförlusterna till oväsentliga belopp och förlustreserven beräknas men redovisas inte. Om framräknat reserveringsbelopp, totalt för värdepapper, garantiförbindelser och åtaganden hamnar under beslutat väsentlighetsbelopp så tas beloppet inte upp i redovisningen. Beslutat väsentlighetsbelopp är 1 procent av omsättningen för påverkan på resultaträkning och 1 procent av kapitalbasen för påverkan på balansräkning.

REDOVISNING AV FÖRVÄNTADE KREDITFÖRLUSTER – UTLÅNING TILL KREDITINSTITUT, ALLMÄNHET INKLUSIVE UPPLUPNA RÄNTOR FRÅN UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

Förväntade kreditförluster beräknas för varje individuell kreditexponering som den diskonterade produkten av sannolikheten för fallissemang (PD), kreditexponering vid fallissemang (EAD) och förlust vid fallissemang (LGD). Bankens definition av fallissemang ligger nära den regulatoriska definitionen av fallissemang eftersom den används vid kreditriskhantering och omfattar

bland annat krediter som är 90 dagar försenade i betalningar. PD motsvarar sannolikheten för att en låntagare kommer att falla vid en given tidpunkt under den finansiella tillgångens återstående löptid. EAD motsvarar en förväntad kreditexponering vid fallissemangstidpunkten efter att hänsyn tagits till tidpunkten för avtalsenliga betalningar samt ställda säkerheter, förväntat utnyttjande av krediter och lånelöften utanför balansräkningen. LGD motsvarar den förväntade kreditförlusten på en fallerad kreditexponering med hänsyn tagen till egenskaper hos motparten, säkerheter och produkttyp. Förväntade kreditförluster bestäms genom att beräkna PD, LGD och EAD för varje framtida månad fram till och med slutet av den förväntade löptiden av en kreditexponering. Dessa tre parametrar multipliceras och justeras med överlevnadssannolikheten eller sannolikheten för att kreditexponeringen inte har blivit förskottsbetalad eller faller en tidigare månad. På detta sätt beräknas de månatliga förväntade kreditförlusterna vilka sedan diskonteras tillbaka till rapporteringsdagen med den ursprungliga effektivräntan och summeras. En summering av de månatliga förväntade kreditförlusterna fram till och med slutet av den förväntade löptiden ger de förväntade kreditförlusterna för tillgångens återstående löptid och summan av de kreditförluster som förväntas inträffa inom 12 månader ger de förväntade kreditförlusterna för de kommande 12 månaderna. Riskparametrarna som används för att beräkna förväntade kreditförluster införlivar effekterna av makroekonomiska prognoser.

Ett instruments löptid är relevant för både bedömningen av väsentligt ökad kreditrisk, vilken tar hänsyn till förändringar i sannolikheten för fallissemang för återstående löptid, och värderingen av förväntade kreditförluster för tillgångens återstående löptid. Generellt är förväntad löptid begränsad till den maximala avtalsperiod som banken är utsatt för kreditrisk även om en längre period överensstämmer med affärspraxis. Alla avtalsvillkor avseende lån tar hänsyn till när förväntad löptid fastställs, inklusive återbetalnings-, förlängnings- och överföringsalternativ som är bindande för banken.

Banken bedömer och beräknar förlustreserv för alla kreditexponeringar i stadie 3 individuellt.

Fastställande av en betydande ökning av kreditrisk

En kredit som varit föremål för en betydande ökning av kreditrisk ingår inte längre i stadie 1 utan i stadie 2 (försatt att den inte är kreditförsämrad). Banken bedömer att det skett en betydande ökning av kreditrisk genom att använda en kombination av individuell och kollektiv information och kommer att spegla ökningen i kreditrisk på individuell instrumentnivå. Den kvantitativa metod som används för bedömning av ökad kreditrisk utgörs av en framåtriktad skattning av varje enskild exponeringsrisk för fallissemang.

När en låntagare har förfallna obetalda belopp äldre än 30 dagar, så betraktas dessa exponeringar alltid som exponeringar som har en väsentlig ökning av kreditrisk. Om den interna ratingen i ett senare skede har förbättrats i tillräcklig grad så att en betydande ökning av kreditrisk inte längre föreligger vid jämförelse med rating vid initial redovisning, kommer krediten att återföras från stadie 2 till stadie 1.

Kreditförsämrade lån

För kreditförsämrade exponeringar, stadie 3, redovisas förlustreserven för den återstående löptiden när en eller flera händelser har inträffat som har en negativ inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången. Ett lån anses vara kreditförsämrat när det är 90 dagar sent i betalningar eller när det finns andra belägg i form av observerbara uppgifter:

- Betydande finansiella svårigheter hos emittent eller låntagare.
- Ett avtalsbrott, så som uteblivna eller oreglerade betalningar.
- Det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Värdering av förväntade kreditförluster lån

Beräkningen av förlustreserven görs med utgångspunkt från riskklassificeringsmodeller och utifrån tillgångarnas kontrakterade kassaflöde. Nuvärdet av den förväntade kreditförlusten beräknas genom att multiplicera den förväntade exponeringen vid fallissemang (EAD) med risken för fallissemang (PD) och förlust givet fallissemang (LGD). Den övervägande delen av alla krediter löper med fast ränta.

Varje finansiell tillgång hänförs till stadie 1 då den redovisas första gången med undantag för tillgångar som det finns objektiva belägg för att de har en

betydande ökad risk eller är kreditförsämrade. För tillgångar i stadie 1 redovisas den förväntade kreditförlusten för de kommande 12 månaderna. Om tillgångens kreditrisk ökar väsentligt sedan den initiala redovisningen så kommer förlustreserven för exponeringen i stället att beräknas och redovisas på den förväntade återstående löptiden och flyttas till stadie 2. En betydande ökning av kreditrisk anses vara när en betalning är 30 dagar sen eller när statistiskt beräknade interna kreditrisker ökat. När en tillräcklig förbättring av krediten skett och internt bedömda kriterier för kreditrisk inte längre föreligger kan krediten återföras till föregående stadie. I stadie 1 och 2 beräknas ränteintäkten utifrån effektivräntan på det bokförda värdet utan hänsyn tagen till någon reservering av förlustreserv. Krediter flyttas till stadie 3 om de är 90 dagar sena med betalning eller om annan indikation på att förlustrisken ökat finns.

Bankens definition av fallissemang är när en kredit är förfallen med 90 dagar eller mera.

Om särskild information finns om kreditengagemang görs som tidigare individuella reserveringar som grundar sig på information om den specifika krediten och låntagarens aktuella finansiella situation. Dessa krediter hamnar då i stadie 3.

Ett instruments löptid är relevant för både bedömningen av väsentligt ökad kreditrisk, vilken tar hänsyn till förändringar i sannolikheten för fallissemang för återstående löptid och värderingen av förväntade kreditförluster för tillgångens återstående löptid. Flera typer av krediter i det så kallade sparlånesystemet är bundna under hela lånets löptid men har också avtal om ett bundet sparande parallellt med amortering. Inbetalt sparande är också säkerhet för lånen. För bankens kreditkort beräknas en löptid om tre år då ingen fastställd sluttid för krediten finns.

Beräkningen av förlustreserv på upplupna räntor för lån tagna före 2011 skiljer sig från utlåning till allmänheten. För krediter tagna före 2011 betalar låntagaren samma summa i ränta vid alla betalningstillfällen och inte i förhållande till aktuell skuld. Från 2007 intäktsförs ränta i förhållande till aktuell skuld vilket innebär en diskrepans mellan vad som har intäktsförts och vad som har inbetalats av lånets ränta. Den upplupna ränteposten som skapas har dels risken för fallissemang för den underliggande krediten, dels risken för att krediten löses in i förtid. Den upplupna posten hamnar i samma stadie som den underliggande krediten och följer även med vid stadieflyttningar. Utöver detta görs ytterligare beräkningar för sannolikheten att krediten förtidsinlöses, dessa beräkningar bygger på historiska data för tidigare förtidsinlösen. Posten saknar säkerhet vid beräkningen av förlustreserv. Ytterligare information om förlustreserver m.m. gällande upplupna räntor finns i [Not 15 Utlåning](#) till allmänheten.

När ett lån modifieras men inte tas bort från balansräkningen görs fortsättningsvis en bedömning av väsentliga ökning av kreditrisken jämfört med den ursprungliga kreditrisken i nedskrivningssyfte. Modifieringar resulterar inte automatiskt i en minskning av kreditrisken utan krediten kommer att fortsätta att bedömas. Vidare kommer en modifieringsvinst eller förlust att redovisas i resultaträkningen på raden för kreditförluster. När ett lån modifieras och tas bort från balansräkningen anses datumet då modifieringen gjordes vara det första redovisningstillfället för det nya lånet i syfte att bedöma nedskrivningsbehov. När ett nytt lån bedöms vara osäkert vid första redovisningstillfället klassificeras det som en utgiven osäker fordran och stannar i stadie 3 till dess lånet är återbetalat eller avskrivet.

HANTERING VID FÖRFALLNA FORDRINGAR

All hantering av obetalda krediter sker individuellt genom bedömning av varje enskilt ärende.

Innan uppsägning sker ska låntagaren, på bankens initiativ, kontaktas för att diskutera vad som är orsak till utebliven betalning. Målsättningen ska vara att finna en lösning där laga åtgärder kan undvikas. Vid fastighets- och bostadsrättsbelåning ska diskuteras frivillig försäljning av egendomen om ingen annan lösning står till buds. Räcker inte försäljningssumman ska banken ha en positiv inställning till en avvecklingskredit med för låntagaren rimlig amorteringsplan.

Kan inte uppgörelse träffas eller förutsättningar saknas ska krediten sägas upp och laga åtgärder ska vidtas.

BORTSKRIVNINGAR AV LÅNEFORDRINGAR

Lånefordringar som klassificerats som osäkra skrivs bort från balansräkningen när kreditförlusten anses vara konstaterad, vilket är när konkursförvaltare lämnat uppskattning om utdelning i konkurs, ackordsförslag antagits eller fordran eftergivits på annat sätt.

Efter bortskrivning redovisas lånefordringarna inte längre i balansräkningen. Återvinning på tidigare redovisade bortskrivningar redovisas som en minskning av kreditförluster på resultatraden Kreditförluster netto.

MATERIELLA TILLGÅNGAR

ÄGDA TILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma banken till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

LEASADE TILLGÅNGAR

Samtliga leasingavtal redovisas enligt reglerna för operationell leasing. Operationell leasing innebär att leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

TILLKOMMANDE UTGIFTER

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma banken till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Reparationer kostnadsförs löpande.

AVSKRIVNINGSPRINCIPER

Avskrivning av bankens byggnad sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Marken skrivs inte av. Komponentavskrivning har inte tillämpats på fastigheten då beräkningar utvisar att denna metod inte skulle medföra någon väsentlig påverkan på resultatet jämfört med nuvarande linjära avskrivning på hela byggnadens anskaffningsvärde. Avskrivningar sker på 50 år.

För övriga materiella anläggningstillgångar anser banken att det inte heller finns några separata komponenter med väsentligt olika avskrivningsperioder. Avskrivning sker systematiskt över tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod, som här är fem år. Datorer skrivs dock av på tre år.

IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

UTVECKLING

Utgifter för utveckling av helt nya produkter eller processer, redovisas som en tillgång i balansräkningen. Det redovisade värdet inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter. Utgifter för utveckling aktiveras om produkten eller processen är tekniskt och kommersiellt användbar och banken har tillräckliga resurser att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja den immateriella tillgången. Övriga utgifter för utveckling, t.ex. anpassning av befintliga produkter och processer, redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. I balansräkningen redovisade utvecklingskostnader är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar.

AVSKRIVNINGSPRINCIPER

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Den

beräknade nyttjandeperioden är fem år. För inköpt nytt bank- och ekonomisystem är den beräknade nyttjandeperioden tio år.

ERSÄTTNING TILL ANSTÄLLDA

POLICY FÖR ERSÄTTNING OCH INCITAMENT

Banken följer Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2011:1 inklusive tillämpliga ändringsföreskrifter om ersättningssystem i kreditinstitut. Bankens policy visar beslutsprocesser, ersättningssystemets uppbyggnad, funktion och kontroll. Styrelse har beslutat om en sådan policy för ersättning, Policy för ersättning och incitament. Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. För ytterligare information se [Not 9 Allmänna administrationskostnader](#).

PENSIONERING GENOM FÖRSÄKRING

Bankens pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal med Folksam. Från och med 1 januari 2009 är pensionsplanerna för den del av bankens personal som är födda 1979 och senare försäkrade genom avtal med Collectum⁹. Enligt IAS 19 är en avgiftsbestämd pensionsplan en plan för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänförs till anställdas tjänstgöring under innevarande period och tidigare.

Pensionsplanen i Folksam är en förmånsbestämd pensionsplan, vilken definieras som annan plan för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämd plan. Pensionsplanen har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Banken har dock gjort bedömningen att UFR 10 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare är tillämpliga även för bankens pensionsplan hos Folksam.

Pensionsplanen i Collectum är en premiebestämd pensionsplan och därmed avgiftsbestämd enligt IAS 19.

Bankens förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt banken under en period. Premier betalas till Folksam baserat på fast aktuell årslön och premier som betalas till Collectum

baseras på aktuell månadslön. Årets kostnader för dessa försäkringspremier framgår av [Not 9 Allmänna administrationskostnader](#).

ERSÄTTNINGAR VID UPPSÄGNING

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten.

EGET KAPITAL

BUNDET EGET KAPITAL

Bankens bundna egna kapital består av grundinsatser, låneinsatser, frivilliga medlemsinsatser, samt reservfond. Under jämförelseåret fanns även fond för utvecklingsavgifter som nu är upplöst.

Varje myndig medlem i banken måste skjuta till en grundinsats om 300 kronor. Då man utträder som medlem förs insatsen till reservfonden.

Varje låntagare skjuter till en låneinsats. Insatsbeloppet uppgår till ett belopp motsvarande högst 8 procent av ursprungsskulden och återbetalas då lånet är slutamorterat, under förutsättning att godkännande av Finansinspektionen ges. Låneinsatserna ingår i kärnprimärkapitalet, så kallat Tier 1 Capital.

Låneinsatser ska klassas som eget kapital enligt gällande lag även om insatsen skulle klassas som skuld enligt IFRS/IAS.

Under 2016, 2017 och 2018 har frivilliga medlemsinsatser inbetalats. Insatserna är bundna i minst fem år.

Reservfonden består av utträdda medlemmars grundinsatser samt viss avsättning från tidigare års vinster.

Informationen om att medlemsinsatser räknas in i kärnprimärkapitalet finns publicerad på EBA:s (European Banking Authority) hemsida, Capital instruments in EU member states qualifying as Common Equity Tier 1 instruments by virtue of Article 26 (3) of Regulation (EU) No 575/2013.

FRITT EGET KAPITAL

Fritt eget kapital består av balanserat resultat samt årets resultat. För upplysning om förändring av eget kapital hänvisas till rapport om förändring av eget kapital.

Not 3 Riskhantering

MÅL MED BANKENS RISKHANTERING

En risk innebär den samlade bedömningen av sannolikheten för en oönskad händelse och konsekvensen om händelsen skulle inträffa. En risk är en framtida händelse som negativt kan påverka Bankens måluppfyllelse. Risktagandet inom Banken ska begränsas inom ramen för vad som är ekonomiskt försvarbart och främjar medlemmarnas ekonomiska intressen.

I syfte att begränsa och kontrollera risktagandet i verksamheten fastställer styrelsen, som ytterst ansvarig för den interna kontrollen i Banken, styrdokument för verksamheten.

Exempel på relevanta riskområden för Banken är kreditrisker, likviditetsrisker, operativa risker, marknadsrisker, ryktesrisker, koncentrationsrisker, intjäningsrisker och strategiska risker. Se vidare nedan under rubriken *Risker*.

RISKORGANISATION

STYRELSEN

Styrelsen har det övergripande ansvaret för Bankens riskhantering. Riskhanteringen ska utgå från den av styrelsen fastställda riskkaptiten och bör i så stor utsträckning som möjligt relateras till mål och av styrelse och ledning fastställda limiter. Analys och värdering av sannolikhet och konsekvens för olika risker sker löpande, liksom uppföljning av att kontroller finns på plats och är ändamålsenliga. En mer genomgripande analys med uppföljning och

prioritering av åtgärder för riskhantering sker årligen, där konstaterade risker värderas mot varandra och handlingsplaner med prioriterade åtgärder tas fram. Denna analys följs sedan upp och revideras löpande under året. Därutöver ska en riskanalys göras inför större förändringar i verksamheten (system, leverantörer, inriktning eller organisation), där konsekvenser presenteras inför beslut.

VD

Vd ansvarar för den löpande riskhanteringen i Banken och att denna sker i linje med av styrelsen fastställda styrande dokument. Vd ansvarar för att riskerna löpande följs upp och återrapporteras till styrelsen.

Den övergripande processen för riskhantering bygger på fem steg:

1. Identifiera risk
2. Värdera risk (sannolikhet och konsekvens)
3. Åtgärda och prioritera (begränsa, eliminera, kostnadsbestämma och/eller behålla)
4. Genomföra
5. Följa upp och rapportera

⁹ Collectum administrerar bankens tjänstepensioner men förvaltas av tjänstemannens individuellt valda försäkringsbolag.

FÖRSTA FÖRSVARSLINJEN

En fungerande riskhantering innebär att riskbedömningar och analyser ingår i den löpande styrningen och verksamhetsplaneringen som till exempel fastställande av mål, budget och aktiviteter. Riskhanteringen tar sin utgångspunkt i den dagliga verksamheten och inkluderar alla medarbetare. Ansvarig chef utgör första försvarslinjen mot risker inom respektive avdelning i organisationen och säkerställer att tillräckliga rutiner och processer finns för att anställda ska hantera organisationens löpande risker.

ANDRA FÖRSVARSLINJEN – COMPLIANCE OCH RISKKONTROLL

I Banken finns samlade funktioner för självständig riskkontroll och compliance direkt underställda vd. Funktionerna granskar, utvärderar och avlämnar rapporter till ledning och styrelse avseende risker och regelefterlevnad. Detta arbete regleras av instruktioner fastställda av styrelsen. Funktionerna ska vara oberoende i förhållande till övrig verksamhet inom Banken.

Risikfunktionens ansvar omfattar att oberoende övervaka och analysera hur risker på aggregerad nivå utvecklas över tid, samt att rapportera dessa till styrelse och ledning. I funktionens ansvar ingår även att bidra till vidareutvecklingen av riskhanteringsprocesser, bland annat genom att tillhandahålla metoder för identifiering, mätning, analys och rapportering av risker.

Compliancefunktionen utgör även den en del av andra försvarslinjen. Syftet med denna funktion är att fungera som ett stöd och att se till att verksamheten drivs enligt gällande regler. Funktionen ska också följa upp regelefterlevnaden inom Banken och genom proaktivt arbete minimera de risker som finns i verksamheten.

Tillsättning av risk- och compliancefunktion beslutas av vd efter godkännande av Bankens styrelse.

TREDJE FÖRSVARSLINJEN – INTERNREVISION

Internrevisionen utgör den tredje försvarslinjen. Syftet är att på styrelsens uppdrag granska och utvärdera den interna kontrollen hos Banken. Den interna kontrollen innefattar riskhantering, riskkontroll och regelefterlevnad. Funktionen ska sträva efter att bidra till verksamhetens utveckling genom att komma med rekommendationer för att förbättra effektiviteten i riskhantering, styrning och kontroll.

RISKER

KREDITRISK

Med kreditrisk avses risken för förlust på grund av att en kredit inte fullgörs. Kreditrisk är en väsentlig del av Bankens verksamhet och regleras i flera av Bankens styrdokument.

Banken strävar efter att minimera kreditrisken genom en kontinuerlig prövning och översyn av bankens kreditbeviljningsrätt. All kreditbeviljningsrätt tillkommer bankens styrelse. Styrelsen har i sin tur delegerat delar av denna rätt till bankens kreditutskott och länedlegation.

Den avgörande bedömningsgrunden för bankens kreditgivning, som är geografiskt hänförlig till låntagare boende i hela Sverige och i liten grad till låntagare som flyttat utomlands under lånets löptid, är låntagarnas återbetalningsförmåga. För att ytterligare minska risken är merparten av bankens krediter dessutom säkerställda med pantbrev i fastigheter och andra bankmässiga säkerheter.

Större kreditengagemang omprövas minst en gång årligen i styrelsen. Bankens rutiner för övervakning av förfallna betalningar och oreglerade fordringar syftar till att minimera kreditförlusterna genom en tidig upptäckt av betalningsproblem hos kredittagarna och en åtföljande snabb handläggning av förekommande kravärende.

Kreditriskexponering

Med kreditriskexponering förstås även risken för att kreditinstitut eller annan emittent helt eller delvis inte fullgör sina betalningsförpliktelser mot banken. Av notupplysningarna till berörda balansposter ([Not 14 Utlåning till kreditinstitut](#), [Not 15 Utlåning till allmänheten](#) och [Not 17 Aktier och andelar](#)) framgår hur bankens kreditriskexponering mot dessa motparter fördelar sig. De bokförda värdena ger uttryck för den maximala kreditriskexponeringen i dessa placeringar. Kreditriskexponering brutto och netto, lånefordringar per kategori samt koncentrationer avseende motparter visas i nedanstående tabeller.

Förlustreserv beräknas inte för tillgångar som finns på skattekontot som återfinns under övriga tillgångar i balansräkningen. För posterna Belåningsbara stasskuldförbindelser, Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt lånelöfte och garantier beräknas en förlustreserv. Om en sammanlagd förlustreserv för dessa poster understiger beslutade väsentlighetsbelopp bokförs inte förlustreserven. Beslutade väsentlighetsbelopp är 1 procent av omsättningen för poster som påverkar resultatet och 1 procent av kapitalbasen för poster som påverkar balansräkningen.

KREDITRISKEXPONERING BRUTTO OCH NETTO 2019

Krediter ¹⁰ mot säkerhet av:	Total kreditrisk- exponering före nedskrivning	Förlust- reserv	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Total kreditrisk- exponering efter avdrag av säkerheter
Kommunal borgen	135	0	135	135	0
Panträtt i villa- och fritidsfastigheter ¹¹	428 784	463	428 321	428 321	0
Panträtt i flerfamiljsfastigheter	5 844	0	5 844	5 844	0
Panträtt i jordbruksfastigheter	28 817	1	28 816	28 816	0
Pantbrev i andra näringsfastigheter	46 856	5	46 851	46 851	0
JAK-konto	200 973	0	200 973	200 973	0
Blanco- och borgenskrediter	93 983	4 408	89 575	0	89 575
Summa utlåning till allmänheten	805 392	4 877	800 515	710 940	89 575
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	45 091	9	45 082	0	45 082
Belåningsbara statskuldförbindelser m.m.	142 273	0	142 273	0	142 273
Utlåning till kreditinstitut	174 133	171	173 962	0	173 962
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	176 646	0	176 646	0	176 646
Aktier och andelar	8 482	0	8 482	0	8 482
Upplupna räntor ¹²	16 752	0	16 752	0	16 752
Summa övriga finansiella tillgångar	563 377	180	563 197	0	563 197
Utställda finansiella garantier	1 244	0	1 244	1 244	0
Beviljade ej utbetalda krediter	20 151	0	20 151	0	20 151
Lånelöfte	4 445	0	4 445	0	4 445
Eventualförpliktelser och åtaganden	25 840	0	25 840	1 244	24 596
Total kreditriskexponering	1 394 609	5 057	1 389 552	712 184	677 368

¹⁰ Med krediter avses lånefordringar och andra placeringar redovisade i balansräkningen. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

¹¹ Inklusivt bostadsrätter.

¹² Initialt för varje fordran saknas säkerhet för posten upplupna räntor, men i takt med att fordran under utlåning amorteras finns utrymme för säkerhet även för posten upplupna räntor.

KREDITRISKEXPONERING BRUTTO OCH NETTO 2018

Krediter ¹³ mot säkerhet av:	Total kreditrisk- exponering före nedskrivning	Förlust- reserv	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Total kreditrisk- exponering efter avdrag av säkerheter
Kommunal borgen	150	0	150	150	0
Exponeringar säkrade genom panträtt i bostads- fastighet upp till 80 % ¹⁴	462 481	608	461 873	461 873	0
Exponeringar säkrade genom panträtt i bostads- fastighet 80 - 100 %	21 870	30	21 840	21 840	0
Exponeringar säkrade genom panträtt i fast egendom	48 451	4	48 447	48 447	0
Pantbrev i andra näringsfastigheter	53 388	6	53 382	53 382	0
JAK-konto	226 841	0	226 841	226 841	0
Blancokrediter	79 873	3 878	75 995		75 995
Exponeringar mot hushåll	37 803	672	37 131	37 131	0
Exponeringar mot institut	601	0	601	601	0
Summa utlåning till allmänheten	931 458	5 198	926 260	850 265	75 995
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	72 712	0	72 712	0	72 712
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	172 441	0	172 441	0	172 441
Utlåning till kreditinstitut	181 004	0	181 004	0	181 004
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	156 843	0	156 843	0	156 843
Aktier och andelar	349	0	349	0	349
Upplupna räntor ¹⁵	19 773	0	19 773	0	19 773
Summa övriga finansiella tillgångar	603 122	0	603 122	0	603 122
Utställda finansiella garantier	1 808	0	1 808	1 808	0
Beviljade ej utbetalda krediter	28 532	0	28 532	0	28 532
Lånelöfte	22 760	0	22 760	0	22 760
Eventualförpliktelser och åtaganden	53 100	0	53 100	1 808	51 292
Total kreditriskexponering	1 587 680	5 198	1 582 482	852 073	730 409

¹³ Med krediter avses lånefordringar och andra placeringar redovisade i balansräkningen. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

¹⁴ Inklusivt bostadsrätter.

¹⁵ Initialt för varje fordran saknas säkerhet för posten upplupna räntor, men i takt med att fordran under utlåning amorteras finns utrymme för säkerhet även för posten upplupna räntor.

KREDITRISKEXPONERING UPPDELAD PÅ KREDITBETYG FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR 2019

	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Totalt
<i>Kassa och tillgodohavande hos centralbanker</i>				
Låg risk	45 091			45 091
Förlust reservering	-9			-9
Totalt redovisat värde				45 082
<i>Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.</i>				
AAA-AA	142 273			142 273
A				
Totalt redovisat värde				142 273
<i>Utlåning till kreditinstitut</i>				
Låg risk	174 133			174 133
Normal risk				
Förlust reservering	-171			-171
Totalt redovisat värde				173 962
<i>Utlåning till allmänheten</i>				
Låg risk till normal risk	471 392	2 377	0	473 769
Förhöjd risk	220 972	51 999	0	272 971
Hög risk	3	17 867	40 782	58 652
Förlust reservering	-672	-622	-3 583	-4 877
Totalt redovisat värde				800 515
<i>Obligationer och andra räntebärande värdepapper</i>				
AAA-AA	170 104			170 104
A	6 542			6 542
Icke ratade kommuner				
Totalt redovisat värde				176 646
Aktier och andelar	8 482			8 482
<i>Upplupna räntor¹⁶</i>				
Låg risk till normal risk	18 899			18 899
Förhöjd risk		554		554
Hög risk			454	454
Förlust reservering	-2 409	-300	-446	-3 155
Totalt redovisat värde				16 752
<i>Finansiella garantier och åtaganden</i>				
Utställda finansiella garantier	1 244			1 244
Beviljade ej utbetalda krediter ¹⁷	20 151			20 151
Lånelöften	4 445			4 445
Totalt redovisat värde				25 840
Total kreditriskexponering				1 389 552

¹⁶ Initialt för varje fordran saknas säkerhet för posten upplupna räntor, men i takt med att fordran under utlåning amorteras finns utrymme för säkerhet även för posten upplupna räntor. Den upplupna posten hamnar i samma stadie som den underliggande krediten och följer också med vid förflyttningar mellan stadier.

¹⁷ Bankens kreditkort innehåller en del som är utnyttjad kortkredit och en beviljad men ej utnyttjad limit som redovisas under eventalförpliktelser, se ovan samt [Not 15 Utlåning till allmänheten](#) och [Not 26 Eventalförpliktelser och åtaganden](#). Då kortkrediter är en sammansatt produkt redovisas den totala förlustreserven under utlåning till allmänheten. Utnyttjat belopp kortkrediter före reservering 3 796 tkr och beviljat ej utnyttjat belopp kortkrediter 9 724 tkr per 2019-12-31.

KREDITRISKEXPONERING UPPDELAD PÅ KREDITBETYG FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR 2018

	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Totalt
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker				
Låg risk	72 712			72 712
Förlust reservering				
Totalt redovisat värde				72 712
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.				
AAA-AA	172 441			172 441
A				
Totalt redovisat värde				172 441
Utlåning till kreditinstitut				
Låg risk	129 921			129 921
Normal risk	51 083			51 083
Totalt redovisat värde				181 004
Utlåning till allmänheten				
Låg risk till normal risk	500 201	14 597	2 918	517 716
Förhöjd risk	309 642	27 566	16 895	354 103
Hög risk	43 503	11 153	4 983	59 639
Förlust reservering	-685	-541	-3 972	-5 198
Totalt redovisat värde				926 260
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				
AAA-AA	75 204			75 204
A	26 595			26 595
Icke ratade kommuner	55 044			55 044
Totalt redovisat värde				156 843
Aktier och andelar	349			349
Upplupna räntor ¹⁸				
Låg risk till normal risk	21 511			21 511
Förhöjd risk		1 570		1 570
Hög risk			216	216
Förlust reservering	-3 138	-308	-78	-3 524
Totalt redovisat värde				19 773
Finansiella garantier och åtagande				
Utställda finansiella garantier	1 808			1 808
Beviljade ej utbetalda krediter ¹⁹	28 532			28 532
Lånelöfte	22 760			22 760
Eventualförpliktelser och åtaganden				53 100
Total kreditriskexponering				1 582 482

¹⁸ Initialt för varje fordran saknas säkerhet för posten upplupna räntor, men i takt med att fordran under utlåning amorteras finns utrymme för säkerhet även för posten upplupna räntor. Den upplupna posten hamnar i samma stadie som den underliggande krediten och följer också med vid förflyttningar mellan stadier.

¹⁹ Bankens kreditkort innehåller en del som är utnyttjad kortkredit och en beviljad men ej utnyttjad limit som redovisas under eventualförpliktelser, se ovan samt [Not 15 Utlåning till allmänheten](#) och [Not 26 Eventualförpliktelser och åtaganden](#). Då kortkrediter är en sammansatt produkt redovisas den totala förlustreserven under utlåning till allmänheten. Utnyttjat belopp kortkrediter före reservering 5 090 tkr och beviljat ej utnyttjat belopp kortkrediter 9 695 tkr per 2018-12-31.

ÅLDERSANALYS, OREGLERADE LÅNEFORDRINGAR

Med oreglerade fordringar avses lånefordringar som förfallit till betalning. Nedanstående fordringar är redovisade med bruttofordran, det finns också i flera fall säkerhet i form av bundet sparande.

Fordringar förfallna mindre än 1 månad
Fordringar förfallna 1–2 månader
Fordringar förfallna 2–3 månader
Fordringar förfallna 3–6 månader
Fordringar förfallna mer än 6 månader
Summa

2019	2018
13 932	
8 664	
2 929	
10 042	
26 751	
62 318	

LIKVIDITETSRISK

Med likviditetsrisk avses risken för att Banken inte kan infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt. Risken kan uppstå om utlåningen ökar avsevärt och Banken inte kan låna upp likvida medel eller avyttra tillgångar för att möta likviditetsbehovet och kortfristiga betalningsåtaganden.

Strategi gällande likviditetsrisk

Banken finansierar sin utlåning genom eget kapital och inlåning från allmänheten (medlemmar), som kan vara både fri eller bunden. Bundet sparande är ett sparande som enligt sparläneavtalet skall fullgöras under amorteringstiden så att balans mellan sparprestation och lånebelastning uppnås när lånet slutamorteras. Denna balans regleras med sparpoäng, vilka i sig varken ger medlemmen rättighet till lån eller kräver något åtagande från medlemmens sida. Bundet sparande blir inte fritt att disponera förrän denna balans är uppnådd.

Ansvarsfördelning för likviditetsrisk

Vd är ytterst ansvarig för att ta fram och föreslå ansvars- och arbetsfördelning, mätmetoder, limiter, uppföljning och rapportering avseende Bankens likviditetsrisker. Bankens strategi avseende likviditetsrisker ska fastställas av vd och föredras för styrelsen. I ansvaret ingår bland annat:

- Utarbeta och föreslå likviditetsstrategi, finansieringsstrategi, hantering av intradagslikviditet, hantering av säkerheter, hantering av likviditetsreserv (Se FFFS 2010:7 4 kap).
- Identifiera och mäta Bankens exponeringar mot likviditetsrisker samt finansieringsbehov inom och mellan olika affärsverksamheter och valutor.
- Ta fram och beräkna riskmått och nyckeltal för att beräkna likviditetsrisk på ett heltäckande sätt enligt vad som framgår av FFFS 2010:7 3kap 3–6§§. Riskmått och nyckeltal ska identifiera sårbarhet vid normal verksamhet liksom under perioder av stress.
- Ta fram och besluta om beredskapsplan för hantering av likviditetsrisker.
- Ha ett framåtblickande perspektiv på likviditetsrisk och bedöma balansräkningens struktur, kassaflöden, likviditetspositioner och risker i poster utanför balansräkningen.

- Genomföra stresstester enligt vad som framgår av FFFS 2010:7 3 kap 7–9§§ - Utarbeta de delar av IKLU-rapporten som avser likviditetsrisker.

Riskfunktionen är ansvarig för att genomföra en oberoende kontroll av likviditetsrisker (likviditetsriskkontroll).

Internrevisionen ska regelbundet låta genomföra en oberoende granskning och utvärdering av företagets styrning och kontroll av likviditetsrisker. Målsättningen med granskningen identifiera svagheter eller problem med rutiner, metoder och system för beräkning och rapportering av likviditetsrisker. Granskningen ska även omfatta att fastställda riktlinjer och processer följs samt att processerna uppfyller de uppsatta målen. Internrevisionen ska även följa upp att företaget har en ändamålsenlig organisation för sin likviditetshandling.

Riskrapporterings- och riskmätningssystem för likviditetsrisk

Enligt de instruktioner för hantering av likviditetsrisk som banken arbetar efter ska betalningsberedskapen (utlåning till kreditinstitut, statsskuldväxlar, placeringar i obligationer och andra räntebärande värdepapper), motsvara 10 procent av det totalt fria sparandet men kan tillfälligt tillåtas sjunka under 10 procent. Bankledningen har en daglig rutin för att hantera likviditetsrisken och behovet av likviditet de kommande månaderna.

Banken har i sin instruktion gällande hantering av likviditetsrisker två nivåer av likviditetsreserven. Kort likviditetsreserv som är 10 procent av det fria sparandet och lång likviditetsreserv som är över 10 procent av det fria sparandet. I den korta reserven finns medel som snabbt är tillgängliga för att hantera medlemmars uttag medan det i den längre likviditetsreserven kan finnas längre placeringar.

Under hela 2019 låg likviditet och likviditetsreserv över 48,6 procent av den fria inlåningen.

Likviditetsexponering

I tabellen nedan redovisas de förväntade tidpunkterna för återvinning eller bortbokning av samtliga tillgångar och skulder i balansräkningen. Det är ingen väsentlig skillnad mellan diskonterade och nominella kassaflöden varför löptidsexponeringen motsvarar likviditetsexponeringen. Se även [Kassaflödesanalys](#) på sida 23 som belyser bankens likviditetssituation. Ytterligare information om bankens likviditetshandling lämnas på bankens hemsida jak.se under finansiell information.

KONTRAKTUELLT ÅTERSTÅENDE LÖPTID 2019

Tillgångar	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Totalt redovisat värde
Kassa och centralbanker	45 082						45 082
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m. ²⁰		15 007	66 086	34 985	26 195		142 273
Utlåning till kreditinstitut	59 739	113 223		1 000			173 962
Utlåning till allmänheten	15 684	20 723	59 095	239 424	464 677	912	800 515
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²¹		140 002	16 540	20 104			176 646
Upplupna räntor ²²	-3 083	1 069	3 071	13 867	21 545	-19 717	16 752
Övriga tillgångsposter		3 873	169 693	8 118		16 383	198 067
Summa tillgångar	117 422	293 897	314 485	317 498	512 417	-2 422	1 553 297
Skulder och eget kapital							
Skulder till kreditinstitut	899			1 000			1 899
Inlåning från allmänheten	1 042 613	8 393	37 191	122 015	220 966		1 431 178
Övriga skuldposter	901	7 030	260				8 191
Eget kapital							
Medlemsinsatser ²³			12 152	27 336	96 762		136 250
Övrigt eget kapital						-24 221	-24 221
Summa skulder och eget kapital	1 044 413	15 423	49 603	150 351	317 728	-24 221	1 553 297
Skillnad redovisade tillgångar och skulder	-926 991	278 474	264 882	167 147	194 689	21 799	0

²⁰ För nominellt värde se Not 13 Belåningsbara statsskuldförbindelser.

²¹ För nominellt värde se Not 16 Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

²² Tabellen avser till övervägande del framtida kassaflöden för ränteintäkter för lån utbetalda till och med februari 2011, vars framtida betalningar finns med i balansräkningen. Periodiserad del (framtida intäktsföring) har redovisats som "utan löptid", då den inte direkt påverkar likviditetsexponeringen. Förlustrereringar för upplupna räntor redovisas som "på anfordran". För lån utbetalda efter februari 2011 inkluderar tabellen endast ett mindre belopp upplupna räntor hänförliga till kalendereffekter av räntornas intäktsföring, dessa redovisas som "på anfordran".

²³ Innefattar både frivilliga medlemsinsatser och låneinsatser. Belopp som återfinns i "Längre än 3 mån men högst 1 år" består av låneinsatser avseende lån som slutamorterats under dec 2015–nov 2016. Avsikten är att återbetala dessa under 2020, förutsatt att utrymme i kapitalbasen finns. Övriga låneinsatser som per 31 december 2019 väntar på att återbetalas återfinns i "Längre än 1 år men högst 5 år".

KONTRAKTUELLT ÅTERSTÅENDE LÖPTID 2018

Tillgångar	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Totalt redovisat värde
Kassa och centralbanker	72 712						72 712
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m. ²⁴		35 057	20 098	117 286			172 441
Utlåning till kreditinstitut	66 819	98 185	15 000	1 000			181 004
Utlåning till allmänheten	7 003	280	4 174	95 383	819 420		926 260
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁵		115 074	15 014	26 755			156 843
Upplupna räntor ²⁶	2	99	165	3 131	45 255	-28 879	19 773
Övriga tillgångsposter	4	2 008	106 104	13		9 711	117 840
Summa tillgångar	146 540	250 703	160 555	243 568	864 675	-19 168	1 646 873
Skulder och eget kapital							
Skulder till kreditinstitut				1 000			
Inlåning från allmänheten	1 084 461	97 586	28 705	117 004	193 379		1 521 135
Övriga skuldposter	311	5 867	291				6 469
Eget kapital							
Låneinsatser	32 168		3 116	21 270	75 883		132 437
Övrigt eget kapital						-14 168	-14 138
Summa skulder och eget kapital	1 116 940	103 453	32 112	139 274	269 262	-14 168	1 646 873
Skillnad redovisade tillgångar och skulder	-970 400	147 250	128 443	104 294	595 413	-5 000	0

MARKNADSRISK

Marknadsrisk är risken för att verkligt värde på aktuella eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och andra prISRISKEN. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna av ränterisk, valutarisk och aktiekursrisk. Banken har valt att inte utsätta sig för valuta- och aktiekursrisk.

Med ränterisk avses räntenettorisk och ränteprisrisk. Räntenettorisk är risken för att en ändring av ränteläget påverkar räntenetto, och för bankens del innebär det hur stor avkastningen blir på likvida medel och likviditetsreserv. Ränteprisrisk är risken för att en ändring i ränteläget påverkar marknadsvärdet på Bankens innehav av räntebärande värdepapper. En

förändring av marknadsräntan på en procent minskar/ökar ränteintäkterna med cirka 1 058 tusen kronor under kommande tolv månadersperiod. Beräkningen har tagits fram före skatt och på balansdagen genom att de räntebärande rörliga tillgångarna har ändrats med en procent. En parallell förskjutning av räntekurvan uppåt med en procent för finansiella tillgångar i bankens värdepappersportfölj skulle få en påverkan på eget kapital exklusive skatt med 3 054 tusen kronor.

Bankens inlåning är räntefri och lånefordringar har samma procentsats under antingen hela löptiden eller under en femårig avtalsperiod och påverkas därför inte av marknadsräntorna. I tabellen nedan visas räntebindningen för bankens tillgångar och skulder.

²⁴ För nominellt värde se Not 13 Belåningsbara statsskuldförbindelser.

²⁵ För nominellt värde se Not 16 Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

²⁶ Bruttoredovisning är gjord på upplupna räntor. Periodiserad del har redovisats som "post utan löptid", då den inte direkt påverkar likviditetsexponeringen. Lån utbetalade från och med februari 2011 betalas med en procentsats på aktuell skuld och inte som tidigare en procentsats på ursprunglig skuld. Detta gör att kassaflöde för "nya låns" ränteintäkter inte finns med i ovanstående tabell då framtida betalningar inte finns med i balansräkningen som lån utbetalda till och med februari 2011 gör.

RÄNTEBINDNINGSTIDER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER – RÄNTEEXPONERING 2019

Tillgångar	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan räntebindning	Totalt redovisat värde
Kassa och centralbanker	45 072							10	45 082
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m. ²⁷	10 000	41 202	24 985	66 086					142 273
Utlåning till kreditinstitut	99 766	73 196			1 000				173 962
Utlåning till allmänheten	9 051	280	1 020	3 470	110 607	223 982	447 801	4 304	800 515
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ²⁸	56 648	110 000	9 998						176 646
Upplupna räntor	67	1 003	1 050	2 021	7 347	6 520	21 545	-22 801	16 752
Övriga tillgångsposter								198 067	198 067
Summa tillgångar	220 604	225 681	37 053	71 577	118 954	230 502	469 346	179 580	1 553 297
Skulder och eget kapital									
Skulder till kreditinstitut								1 899	1 899
Inlåning från allmänheten								1 431 178	1 431 178
Övriga skuldposter								8 191	8 191
<i>Eget kapital:</i>									
Medlemsinsatser								136 250	136 250
Övrigt eget kapital								-24 221	-24 221
Summa skulder och eget kapital	0	0	0	0	0	0	0	1 553 297	1 553 297
Total skillnad	220 604	225 681	37 053	71 577	118 954	230 502	469 346	-1 373 717	0

²⁷ För nominellt värde se Not 13 Belåningsbara statsskuldförbindelser.

²⁸ För nominellt värde se Not 16 Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

RÄNTEBINDNINGSTIDER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER – RÄNTEEXPONERING 2018

Tillgångar	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan räntebindning	Totalt redovisat värde
Kassa och centralbank	72 704							8	72 712
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m. ²⁹	50 101	25 089			82 270	14 981			172 441
Utlåning till kreditinstitut	81 819	83 185	15 000			1 000			181 004
Utlåning till allmänheten	1 966	16 030	23 734	46 197	158 663	123 664	556 006		926 260
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ³⁰	46 757	95 072	15 014						156 843
Upplupna räntor	2	73	91	99	1 333	1 799	45 255	-28 879	19 773
Övriga tillgångsposter								117 840	117 840
Summa tillgångar	253 349	219 449	53 839	46 296	242 266	141 444	601 261	88 969	1 646 873
Skulder och eget kapital									
Skulder till kreditinstitut								1 000	1 000
Inlåning från allmänheten								1 521 135	1 521 135
Övriga skuldposter								6 469	6 469
<i>Eget kapital:</i>									
Låneinsatser								132 437	132 437
Övrigt eget kapital								-14 168	-14 168
Summa skulder och eget kapital	0	0	0	0	0	0	0	1 646 873	1 646 873
Total skillnad	253 349	219 449	53 839	46 296	242 266	141 444	601 261	-1 557 904	0

KONCENTRATIONSRIK

Med koncentrationsrisk avses en förhöjd kreditrisk till följd av exponering mot motparter med inbördes anknytning, inom samma ekonomiska sektor, geografiska område eller exponeringar som avser samma verksamhet inom samma branschtillhörighet.

Bankens utlåning till allmänheten är jämnt fördelad över Sverige med små geografiska koncentrationsrisker. Endast en liten del av utlåningen finns till utlandsboende medlemmar. Dagens regelverk medger kreditgivning till enskilda medlemmar som maximalt motsvarar 20 procent av bankens kapitalbas. Placeringen av bankens likvida medel och likviditetsreserv sker främst hos staten genom statsskuldväxlar och statsobligationer, hos kommuner i form av certifikat och obligationer, hos olika banker i Sverige och i obligationer och andra räntebärande värdepapper.

OPERATIV RISK

Med operativa risker avses risken för förluster till följd av ej ändamålsenliga eller fallerande processer, människor, system eller yttre händelser, inbegripet legala risker.

Banken har en verksamhet som varken är omfattande eller speciellt komplex. Generellt sett är Bankens riskkapit låg.

Banken har en samlad metod för identifiering, hantering och rapportering av alla förkommande risker i Banken. Detta återfinns i Bankens riskpolicy.

De operativa riskerna mitigeras genom intern kontroll. Upprätthållandet av en god intern kontroll är en ständigt pågående process i Banken, som bland annat omfattar:

- ändamålsenliga policys, instruktioner och rutiner,
- klart definierad ansvars- och arbetsfördelning för medarbetarna,
- digital infrastruktur i form av ekonomi-, kredit- och inlåningssystem med inbyggda maskinella avstämningar och kontroller,
- behörighetssystem,

²⁹ För nominellt värde se Not 13 Belåningsbara statsskuldförbindelser

³⁰ För nominellt värde se Not 16 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

- interna informations- och rapporteringssystem för att tillgodose ledningens krav på information om exempelvis Bankens riskexponering, samt
- informationssäkerhet och fysisk säkerhet för att skydda bankens och kundernas tillgångar.

AFFÄRSRISK

Strategisk risk

Med strategisk risk avses risken för skada som uppkommer om banken gör fel vägval i sin strävan efter att främja medlemmarnas ekonomiska intressen.

Strategisk risk kan definieras som styrelsens och ledningens grad av förmåga att styra och kontrollera verksamheten. Strategisk risk hanteras inom ramen för Bankens ordinarie process för verksamhetsstyrning och strategiska planering. Riskerna begränsas genom kvalitetsssäkring, interna kontrollprocesser och strukturerat faktabaserat beslutsfattande.

Ryktesrisk

Om banken utsätts för rykesspridning finns en stor risk för att förtroendet för banken rubbas. Dessa risker återfinns i alla de övriga tidigare uppräknade riskerna.

Intjäningsrisk

Med intjäningsrisk avses risken för att intäkter och/eller kostnader avviker på ett för banken negativt sätt från prognoser. För JAK innebär intjäningsrisk främst risken för att bankens nyutlåning inte sker i prognosticerad takt samt risken att medlemmar förtidsinlöser lån i större utsträckning än beräknat.

PENSIONSRIK

Med pensionsrisk avses risker som är hänförliga till om banken inte skulle kunna fullgöra sina förpliktelser avseende ersättningar till personal efter avslutad anställning i form av pensioner.

Not 4 Räntenetto³¹

	2019	2018
Ränteintäkter		
Utlåning till allmänheten	29 495	31 558
Centralbank, statsskuldväxlar, obligationer och värdepapper	76	-1 071
Utlåning till kreditinstitut	5	-143
Summa	29 576	30 344
<i>Varav inbetalda intäkter från reserverade krediter stadie 3³²</i>		185
Räntekostnader		
Kostnad för insättningsgaranti	-2 184	-1 946
Resolutionsavgift	-10	-10
Summa	-2 194	-1 956
Summa räntenetto	27 382	28 388

Not 5 Provisionsintäkter

	2019	2018
Förseningsavgifter	0	655
Intäkter kreditupplysningar	0	127
Ersättning omkostnader säkerheter	0	133
Övriga provisionsintäkter ³³	1 491	471
Summa	1 491	1 386

Not 6 Provisionskostnader

	2019	2018
Upplysningscentralen	0	260
Uttags- och mottagaravgifter	0	455
Övriga provisionskostnader ³⁴	2 771	2 327
Summa	2 771	3 042

Not 7 Nettoresultat av finansiella transaktioner

	2019	2018
Värdeförändring verkligt värde via resultaträkningen, aktier och andelar ³⁵	-124	62
Summa	-124	62

³¹ Samtliga ränteintäkter och räntekostnader hänför sig till poster som inte redovisas till verkligt värde via resultatet och är beräknade enligt effektivräntemetoden.

³² Från och med systembyte 2019-05-13 intäktsförs inte räntor från reserverade krediter i stadie 3.

³³ I samband med byte av ekonomisystem förändrades kontoplanen för provisionsintäkter.

³⁴ I samband med byte av ekonomisystem förändrades kontoplanen för provisionskostnader.

³⁵ Innehåller värdeförändring av aktier och andelar som klassas som eget kapitalinstrument.

Not 8 Övriga rörelseintäkter

	2019	2018
Medlemsavgifter	8 931	8 525
Förtida uttag bundet sparande ³⁶	0	255
Övriga rörelseintäkter	144	20
Summa	9 075	8 800

Not 9 Allmänna administrationskostnader

	2019	2018
Personalkostnader		
Löner och arvoden	12 621	12 770
Sociala avgifter	3 942	3 961
Kostnad för pensionspremier	853	840
Utbildning	508	169
Övriga personalkostnader	638	670
Summa personalkostnader	18 562	18 410
Övriga allmänna administrationskostnader		
Konsulttjänster	3 689	2 426
Porto	861	566
Resor och logi	497	434
Revision (intern- och externrevision)	1 490	1 779
IT-kostnader	6 960	980
Tele- och datakommunikation	216	241
Fastighetskostnader	1 169	593
Sökningar i externa databaser	392	295
Externa lokaler	140	188
Kontorsmaterial	23	25
Övrigt	922	2 527
Summa övriga allmänna administrationskostnader	16 359	10 054
Summa allmänna administrationskostnader	34 921	28 464

PRINCIPER FÖR BESTÄMMANDE AV ERSÄTTNINGAR

I bankens policy för ersättning och incitament, som årligen fastställs av styrelsen, framgår att rörliga ersättningar inte förekommer.

STYRELSENS ORDFÖRANDE

Ersättning bestäms av föreningsstämman. Arvodet är fast, 140 000 kronor per år.

STYRELSENS VICE ORDFÖRANDE

Ersättning bestäms av föreningsstämman. Arvodet är fast, 70 000 kronor per år.

STYRELSELEDAMÖTER

Ersättning bestäms av föreningsstämman. Arvodet är fast, 50 000 kronor per år. Om ordförande, vice ordförande eller ledamöter ingår i kredit- eller arbetsutskott utgår ett fast arvode om 8 000 kronor per år.

FACKLIGT VALDA LEDAMÖTER (ARBETSTAGAR-REPRESENTANTER)

Arvodet bestäms av vd och är rörligt efter närvaro enligt ordinarie fast månadslön och kollektivavtal.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Ersättning bestäms av styrelsen och avser i sin helhet ordinarie fast månadslön.

³⁶ I samband med byte av ekonomisystem förändrades kontoplanen för övriga intäkter.

ÖVRIG BANKLEDNING

Ersättning bestäms av vd och avser i sin helhet ordinarie fast månadslön.

ÖVRIGA FÖRTROENDEVALDA

VALBEREDNINGEN

Ersättning bestäms av föreningsstämman. Arvodet är fast, 46 000 kronor per år för valberedningens sammankallande, samt 30 000 kronor för vice sammankallande och 27 000 kronor per år för övriga.

LEKMANNAREVISOR

Ersättningen bestäms av föreningsstämman. Arvodet är fast, 30 000 kronor per år för ordinarie samt 20 000 kronor för suppleant.

ETIKRÅDET

Ersättning bestäms av föreningsstämman. Arvodet är fast, för sammankallande 15 000 kronor per år och för övriga 12 000 kronor per år.

PENSIONSFORMÅNER

STYRELSENS ORDFÖRANDE OCH ÖVRIGA STYRELSELEDAMÖTER

Inga pensionsförmåner utgår.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR, ÖVRIG BANKLEDNING OCH TILLSVIDAREANSTÄLLD PERSONAL

Pension avser sedvanliga pensionsvillkor enligt lagen om allmän försäkring samt pensionsförmåner som framgick i överenskommelse med KFO (Kooperationens förhandlingsorganisation) och övrigt vad som framförhandlats i överenskommelse med KFO och Finansförbundet. Pensionsplanen för personalen ändrades 1 januari 2009 till följande:

1. Anställda som är födda 1978 och tidigare

Ordinarie fast månadslön utgör pensionsgrundande belopp, dock ej rörliga ersättningar. Pensionsåldern är 65 år. Pension utgår för livstid samt är förmånsbestämd och utgår med 10 procent av ordinarie fast månadslön upp till en årslön om 7,5 inkomstbasbelopp, 65 procent av lönedel mellan 7,5–20 inkomstbasbelopp samt 32,5 procent av lönedel mellan 20–30 inkomstbasbelopp. Utöver detta tillkommer en avgiftsbestämd pension om 2,0 procent av ordinarie månadslön, vilken inte är värdesäkrad.

2. Anställda som är födda 1979 och senare

Den rörliga kontanta bruttolönen var månad (= fast månadslön inkluderande eventuella avdrag och tillägg) utgör pensionsgrundande belopp. Pensionsåldern är 65 år. Pension utgår för livstid samt är avgiftsbestämd ("premiebestämd") och utgår med 4,5 procent av månadslönen upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent av månadslönen överstigande 7,5 inkomstbasbelopp. Minst 50 procent av pensionen är värdesäkrad och högst 50 procent är inte värdesäkrad.

ÖVRIGA ANSTÄLLNINGSVILLKOR

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Uppsägningstiden är enligt anställningsavtal 9 månader vid uppsägning från bankens sida och 6 månader vid vds egen uppsägning. Under uppsägningstiden utgår ordinarie fast månadslön.

ÖVRIG BANKLEDNING

Uppsägningstiden är enligt vid var tidpunkt gällande kollektivavtal mellan KFO och Finansförbundet.

LÖNER, ARVODEN, SOCIALA KOSTNADER OCH PENSIONER

	2019			2018		
	Löner och arvoden	Sociala kostnader	Pensions-premier	Löner och arvoden	Sociala kostnader	Pensions-premier
Nuvarande och tidigare styrelse samt vd, 11 personer	1 385	411	152	1 153	383	104
Övriga förtroendevalda	257	67	0	206	57	0
Övrig bankledning 8 personer	2 420	762	355	2 168	682	148
Övriga anställda	8 559	2 702	346	9 243	2 839	588
Summa	12 621	3 942	853	12 770	3 961	840

LÖNER, ARVODEN, ANDRA SKATTEPLIKTIGA ERSÄTTNINGAR, SKATTEPLIKTIGA FÖRMÅNER OCH PENSIONER UNDER ÅRET TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE 2019

(kr)	Grundlön/ arvode	Skatte- pliktiga förmåner	Pensions- kostnad ³⁷	Övriga skattepliktiga ersättningar ³⁸	Summa
Styrelsens ordförande Monjia Manai Sonnius ³⁹	154 676	686	0	0	155 362
Styrelsens vice ordförande Sten-Inge Kedbäck	79 672	686	0	0	80 358
Styrelseledamot Per Rosengren	50 005	490	0	0	50 495
Styrelseledamot Maxwell Malavan	45 336	294	0	0	45 630
Styrelseledamot Inger Eriksson	45 336	588	0	0	45 924
Styrelseledamot Mats Brenner	45 336	392	0	0	45 728
Styrelseledamot Lena Eriksson Åshuvud	33 336	392	0	0	33 728
Avgående styrelseledamot Uffe Madsen ⁴⁰	14 000	98	0	0	14 098
Avgående styrelseledamot Ali Hamidian ⁴¹	12 501	196	0	0	12 697
Avgående styrelseledamot Leif Tomas Olsen ⁴²	12 000	98	0	0	12 098
Vd Johan Thelander	892 931	2 682	152 008	200	1 047 821
Övrig bankledning: Tf. affärsrådgivare Emma Lustig Utvecklingschef David Rosén Kreditchef Carl-Magnus Lindhe ⁴³ Affärsrådgivare Sofie Lundström ⁴⁴ Redovisningsansvarig Marie Gillberg ⁴⁵ Säkerhets- och riskansvarig Sara Hjalmarsson ⁴⁶ Tf. affärschef för kreditgivning Björn Anderson ⁴⁷ Ekonomi- och affärsstödschef Siv Ekström ⁴⁸	2 420 153	6 196	354 684	4 767	2 785 800
Summa⁴⁹	3 805 282	12 798	506 692	4 967	4 329 739

³⁷ Rabatt från Folksam på förmånsbestämd ålderspension.

³⁸ Avser bilersättning, resttidsersättning och traktamentestillägg enligt kollektivavtal.

³⁹ Ordförande i styrelsen fram till och med 2019-12-31

⁴⁰ Medlem i styrelsen fram till och med 2019-04-30

⁴¹ Medlem i styrelsen fram till och med 2019-04-30

⁴² Medlem i styrelsen mellan 2019-05-01 och 2019-07-31

⁴³ Medlem i ledningsgruppen från och med 2019-05-13

⁴⁴ Medlem i ledningsgruppen från och med 2019-04-26

⁴⁵ Medlem i ledningsgruppen fram till och med 2019-05-31

⁴⁶ Medlem i ledningsgruppen fram till och med 2019-05-31

⁴⁷ Medlem i ledningsgruppen fram till och med 2019-05-31

⁴⁸ Medlem i ledningsgruppen från och med 2019-12-11

⁴⁹ Arbetsstagarrepresentantens lön redovisas inte då denne får ersättning i form av ordinarie avtalad lön.

LÖNER, ARVODEN, ANDRA SKATTEPLIKTIGA ERSÄTTNINGAR, SKATTEPLIKTIGA FÖRMÅNER OCH PENSIONER UNDER ÅRET TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE 2018

(kr)	Grundlön/ arvode	Skatte- pliktiga förmåner	Pensions- kostnad ⁵⁰	Övriga skattepliktiga ersättningar ⁵¹	Summa
Styrelsens ordförande Monjia Manai Sonnius	147 536	282	0	0	147 818
Styrelsens vice ordförande Sten-Inge Kedbäck	64 672	1 482	0	0	66 154
Styrelseledamot Uffe Madsen	47 200	1 482	0	0	48 682
Styrelseledamot Maxwell Malavan	38 600	1 388	0	0	39 988
Styrelseledamot Ali Hamidian	32 200	1 294	0	0	33 494
Styrelseledamot Mats Brenner	35 200	282	0	0	35 482
Styrelseledamot Per Rosengren	24 000	0	0	0	24 000
Styrelseledamot Inger Eriksson ⁵²	25 250	1 482	0	0	26 732
Vd Johan Thelander	738 658	44 502	103 514	378	887 052
Övrig bankledning: HR-ansvarig Emma Lustig ⁵³ IT-chef David Rosén Redovisningsansvarig Marie Gillberg Säkerhets- och riskansvarig Sara Hjalmarsson ⁵⁴ Tf. affärschef för kreditgivning Björn Anderson ⁵⁵ Bankchef Magnus Frank ⁵⁶ Medlemschef Ann-Marie Franklin ⁵⁷	2 168 436	4 026	147 770	5 675	2 325 907
Summa⁵⁸	3 347 002	56 220	251 284	6 053	3 635 309

ERSÄTTNINGAR OCH ÖVRIGA FÖRMÅNER TILL ÖVRIGA FÖRTROENDEVALDA 2019

(kr)	Grundlön/ arvode	Skatte- pliktiga förmåner	Pensions- kostnad	Övriga skattepliktiga ersättningar	Summa
Valberedning, 5 personer	167 008	98	0	0	167 106
Etikråd, 4 personer	42 000	0	0	0	42 000
Lekmannarevisor, 2 personer	47 919	392	0	0	48 311
Summa	256 927	490	0	0	257 417

⁵⁰ Rabatt från Folksam på förmånsbestämd ålderspension från 2015-04.

⁵¹ Avser bilersättning, restidsersättning och traktamentestillägg enligt kollektivavtal.

⁵² Medlem i styrelsen från och med stämman 2018.

⁵³ Tjänstledig mellan 2018-01-01-2018-07-31.

⁵⁴ Medlem i ledningsgruppen från och med 2018-11-01.

⁵⁵ Medlem i ledningsgruppen från och med 2018-11-01.

⁵⁶ Medlem i ledningsgruppen fram till och med 2018-11-30.

⁵⁷ Medlem i ledningsgruppen fram till och med 2018-05-31.

⁵⁸ Arbetsgärrrepresentantens lön redovisas inte då denne får ersättning i form av ordinarie avtalad lön.

ERSÄTTNINGAR OCH ÖVRIGA FÖRMÅNER TILL ÖVRIGA FÖRTROENDEVALDA 2018

(kr)	Grundlön/ arvode	Skatte- pliktiga förmåner	Pensions- kostnad	Övriga skattepliktiga ersättningar	Summa
Valberedning, 5 personer	140 672	2 776	0	0	143 448
Etikråd, 3 personer	26 000	1 482	0	0	27 482
Lekmannarevisor, 2 personer	39 085	2 570	0	0	41 655
Summa	205 757	6 828	0	0	212 585

Antal arbetade timmar

Totalt i banken	2019	2018
	51 724 ⁵⁹	61 858

Medelantalet anställda

- varav kvinnor	19	19
- varav män	7	11
- varav icke-binära	2	2
Totalt	28	32

Könsfördelning i ledningen

Styrelsen⁶⁰

- antal kvinnor	4	3
- antal män	5	7

Övriga ledande befattningshavare inkl. vd

- antal kvinnor	3	2
- antal män	3	3
- antal icke-binära	0	1

Sjukfrånvaro, %

Total sjukfrånvaro som en andel av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	2019	2018
	7,39	4,47
Andel av den totala sjukfrånvaron som avser sammanhängande sjukfrånvaro på 60 dagar eller mer	80,13	50,36

Sjukfrånvaron som andel av varje grupps ordinarie arbetstid, %

Sjukfrånvaron fördelad efter kön:

- Män	0,17	4,47
- Kvinnor samt icke-binära ⁶¹	9,74	50,6

Sjukfrånvaron fördelad efter ålderskategori:

- 29 år eller yngre	6,7	2,12
- 30–49 år	8	5,80
- 50 år eller äldre	6,63	

⁵⁹ Sju (7) timmars arbetsdag.

⁶⁰ Stämmevalda ordinarie ledamöter och suppleanter samt vd, inklusive arbetstagarrepresentanter.

⁶¹ Icke-binära räknas som kvinnor i underlaget då underlaget för sjukfrånvaro baseras på personnummer i redovisningen från aktuellt system.

Framtida minimiavgifter för operationell leasing ⁶²	2019	2018
<=1 år	394	370
1-5 år	720	985
> 5 år	0	0
Summa	1 114	1 355
Arvode och kostnadsersättning till externrevisorer Ernst & Young AB	2019	2018
Revisionsuppdrag ⁶³	845	939
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget		238
Skatterådgivning		
Övriga uppdrag	174	34
Summa	1 019	1 211

Not 10 Övriga rörelsekostnader

	2019	2018
Tidningen Grus & Guld ⁶⁴	1 209	504
Tryckerikostnader	10	30
Försäkringskostnader	732	704
Annonsering	3	7
Möten, kurser, seminarier ⁶⁵	50	63
Profilmateriel	0	2
Övriga rörelsekostnader	472	342
Summa	2 476	1 652

⁶² Leasing består av hyra för kopiatorer/skrivare, larm, växel och en hyresrätt.

⁶³ Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bankens externrevisor att utföra.

⁶⁴ I kostnader för medlemstidningen ingår även lönekostnader, tryckerikostnader, porto med mera. Totala kostnader för medlemstidningen Grus & Guld uppgick 2019 till 1,5 miljoner kronor att jämföra med 1,1 miljoner kronor för 2018.

⁶⁵ Exklusive resor, logi och hyror.

Not 11 Kreditförluster, netto

	2019	2018
Lån till upplupet anskaffningsvärde ⁶⁶		
Förändring kreditförlustreserv steg 1	562	826
- varav förändring kreditförlustreserv upplupna räntor steg 1	730	780
- varav förändring kreditförlustreserv utlåning kreditinstitut och RIX	-180	
Förändring kreditförlustreserv steg 2	-74	28
- varav förändring kreditförlustreserv upplupna räntor steg 2	8	-8
Kreditförluster netto ej kreditförsämrade utlåning	488	854
Förändring kreditförlustreserv steg 3	20	23
- varav förändring kreditförlustreserv upplupna räntor steg 3	-368	66
Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	-1 365	-779
Återvinning på tidigare konstaterade kreditförluster	309	592
Individuellt bedömda reserveringar	106	-724
Kreditförluster netto kreditförsämrade utlåning	-930	-888
Totala kreditförluster	-442	-34

Not 12 Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen.

År 2007 kom ändrade redovisningsregler, lagbegränsad IFRS som för bankens del innebar att ränteintäkter som tidigare år intäktsförts redovisades direkt mot fritt eget kapital och ett underskottsavdrag på 38 972 tusen kronor genererades. Det finns ingen tidsgräns för att utnyttja det skattemässiga

underskottsavdraget. Det totala skattemässiga underskottsavdraget per 2019-12-31 uppgår till 51 843 (47 113) tusen kronor.

I balansräkningen bokades den uppskjutna skattefordran på 7 831 tusen kronor bort 2015. Det bedöms att dessa inte kommer att kunna utnyttjas det kommande året. I övrigt hänvisas till information i förvaltningsberättelsen under avsnittet förväntad framtida ekonomisk utveckling.

	2019-12-31	2018-12-31
Uppskjuten skatt		
Ingående balans	0	-138
Återföring föregående års uppskjutna skatt hänförlig till övrigt totalresultat	0	138
Uppskjuten skatt hänförlig till underskottsavdrag tidigare år	0	0
Årets förändring underskottsavdrag	0	0
Aktuell skatt hänförlig till övrigt totalresultat	0	0
Återfört uppskjuten skatt	0	0
Årets förändring aktuell/uppskjuten skatt	0	0
Skattemässigt resultat		
Årets resultat	-4 810	1 700
Ej skattepliktiga intäkter	0	0
Ej avdragsgilla kostnader	80	73
Återläggning fond för verkligt värde	0	-629
Årets fond för verkligt värde	0	0
Skattemässigt resultat	-4 730	1 144

⁶⁶ Inklusive upplupna räntor, se förklaring upplupna räntor för lån tagna före 2011 i Not 2 Redovisningsprinciper.

Not 13 Belåningsbara statsskuldförbindelser

Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	2019	2018
Emitterade av svenska staten	26 086	27 265
Emitterade av svenska landsting	20 000	20 000
Emitterade av svenska kommuner	96 187	125 176
Summa	142 273	172 441
Värdering av statsskuldförbindelser m.m.		
Upplupet anskaffningsvärde	142 273	172 441
Verkligt värde	142 481	172 981
Nominellt värde	140 000	170 000

Not 14 Utlåning till kreditinstitut

Här redovisas den inlåning banken har hos andra banker för att kunna hålla en likviditetsreserv och transferera likvida medel. År 2003 tecknade banken ett förlagsbevis hos Ekobanken på 5 år, som har förlängts ytterligare till och med 2023-10-25. Förlagsbeviset har ett nominellt belopp på 1 000 tkr. År 2013

öppnades även ett konto hos Ekobanken. Under föregående år redovisades inte den beräknade reserveringen för stadie 1 vilket görs för innevarande år.

	2019	2018
Redovisat bruttovärde kreditinstitut	174 133	181 004
Reservering stadie 1	-171	0
Summa	173 962	181 004

Not 15 Utlåning till allmänheten

Utestående fordringar, brutto	2019-12-31	2018-12-31
- företagssektor	52 444	50 750
- hushållssektor	717 007	842 711
- övriga	35 940	37 997
Summa	805 391	931 458
Förlustreserv stadie 1 och 2 företag inkl. övriga	-59	-48
Förlustreserv stadie 3 företag inkl. övriga	-295	-37
Summa förlustreserver företag inkl. övriga	-354	-85
Förlustreserv stadie 1 och 2 hushåll	-1 235	-1 178
Förlustreserv stadie 3 hushåll ⁶⁷	-3 287	-501
Individuella nedskrivningar hushåll		-3 434
Summa förlustreserver hushåll	-4 522	-5 113
Summa förlustreserver	-4 876	-5 198
Summa netto redovisade lånefordringar	800 515	926 260

⁶⁷ Från och med 2019 redovisas samtliga reserveringar i stadie 3 under Förlustreserv stadie 3, detta då alla krediter i stadie 3 nu nedskrivningsprövas individuellt och inga statistiska reserveringar längre görs för dessa.

FÖRÄNDRINGAR I REDOVISAT BRUTTO OCH NETTOVÄRDE SAMT FÖRLUSTRESERVER 2019

	Ej osäker fordran		Osäker fordran	
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Summa
Utlåning till allmänheten				
Redovisat bruttovärde				
Redovisat bruttovärde 31 december 2018	853 090	53 573	24 795	931 458
Redovisat bruttovärde 31 december 2019	692 367	72 243	40 781	805 391
Reserveringar för utlåning till allmänheten				
Reserveringar 31 december 2018	685	541	3 972	5 198
Nya och borttagna finansiella tillgångar, netto	-33	-41	-1 050	-1 124
Förändring i riskfaktorer	52	14	-358	-292
Förändringar individuellt bedömda			575	575
Överföringar mellan stadie	-32	107	444	519
från 1 till 2	-35	293		258
från 1 till 3	-20		565	545
från 2 till 1	23	-222		-199
från 2 till 3		-87	216	129
från 3 till 1				0
från 3 till 2		123	-337	-214
Reservering 31 december 2019	672	621	3 583	4 876
Redovisat värde				
Ingående balans 31 december 2018	852 405	53 033	20 823	926 261
Utgående balans 31 december 2019	691 695	71 622	37 198	800 515
Andel av exponering, brutto, %	85,97	8,97	5,06	
Andel av exponering, netto, %	86,41	8,95	4,65	
Upplupna ränteintäkter från utlåning till allmänheten				
Redovisat bruttovärde				
Redovisat bruttovärde 31 december 2018	21 991	1 091	215	23 297
Redovisat bruttovärde 31 december 2019	18 833	554	453	19 840
Reserveringar 31 december 2018	3 138	308	78	3 524
Nya och borttagna finansiella tillgångar, netto	-262	-22	-13	-297
Förändring i riskfaktorer	-454	8	36	-410
Förändringar individuellt bedömda				0
Överföringar mellan steg	-14	6	345	337
från 1 till 2	-65	153		88
från 1 till 3	-30		116	86
från 2 till 1	81	-216		-135
från 2 till 3		-64	267	203
från 3 till 1				0
från 3 till 2		133	-38	95
Reservering 31 december 2019	2 408	300	446	3 154
Redovisat värde				
Ingående balans 31 december 2018	18 853	783	137	19 773
Utgående balans 31 december 2019	16 425	254	7	16 686
Andel av exponering, brutto, %	94,92	2,79	2,28	
Andel av exponering, netto, %	98,44	1,52	0,04	

FÖRÄNDRINGAR I REDOVISAT BRUTTO OCH NETTOVÄRDE SAMT FÖRLUSTRESERVER 2018

	Ej osäker fordran		Osäker fordran	Summa
	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3 inkl. manuellt reserverade	
Utlåning till allmänheten				
Redovisat bruttovärde				
Redovisat bruttovärde 1 januari 2018	901 244	59 379	21 575	982 198
Redovisat bruttovärde 31 december 2018	853 090	53 573	24 795	931 458
Reserveringar för utlåning till allmänheten				
Reserveringar 1 januari 2018	732	576	4 300	5 608
Nya och borttagna finansiella tillgångar, netto	53	37	-114	-24
Förändring i riskfaktorer	-92	-160	-70	-322
Förändringar individuellt bedömda			-371	-371
Överföringar mellan stadie	-9	88	228	307
från 1 till 2	-29	210		181
från 1 till 3	-7		230	223
från 2 till 1	25	-43		-18
från 2 till 3		-85	165	80
från 3 till 1	2		-34	-32
från 3 till 2		6	-133	-127
Reservering 31 december 2018	685	541	3 972	5 198
Redovisat värde				
Ingående balans 1 januari 2018	900 512	58 803	17 275	976 590
Utgående balans 31 december 2018	852 405	53 032	20 823	926 260
			Osäker fordran	
Upplupna ränteintäkter från utlåning till allmänheten redovisat bruttovärde			Stadie 3 inkl. manuellt reserverade	
	Stadie 1	Stadie 2		Summa
Redovisat bruttovärde				
Redovisat bruttovärde 1 januari 2018	24 772	1 127	401	26 300
Redovisat bruttovärde 31 december 2018	21 991	1 091	215	23 297
Reserveringar 1 januari 2018	3 918	300	144	4 362
Nya och borttagna finansiella tillgångar, netto	-198	80	-92	-210
Förändring i riskfaktorer	-577	-63	-1	-641
Förändringar individuellt bedömda				0
Överföringar mellan steg	-5	-9	27	13
från 1 till 2	-77	94		17
från 1 till 3	-11		35	24
från 2 till 1	71	-49		22
från 2 till 3		-67	39	-28
från 3 till 1	12		-23	-11
från 3 till 2		13	-24	-11
Reservering 31 december 2018	3 138	308	78	3 524
Redovisat värde				
Ingående balans 1 januari 2018	20 854	827	257	21 938
Utgående balans 31 december 2018	18 853	783	137	19 773

REDOVISAT BRUTTOVÄRDE OCH FÖRLUSTRESERVER IFRS 9 MOTPARTER GRUPPER 31 DECEMBER 2018

	Redovisat bruttovärde	Förlustreserv	Redovisat nettovärde
Utlåning till allmänheten inklusive upplupna räntor			
Utlåning till allmänheten			
Hushåll bostad	651 022	-642	650 380
Hushåll övrig säkerhet	76 192	-593	75 599
Hushåll blanco ⁶⁸	110 254	-3 474	106 780
Hushåll kortkrediter ⁶⁹	5 090	-404	4 686
Juridiska personer	88 900	-85	88 815
Summa utlåning till allmänheten	931 458	-5 198	926 260
Upplupna ränteintäkter			
Upplupna ränteintäkter	23 297	-3 524	19 773
Summa upplupna ränteintäkter	23 297	-3 524	19 773
Summa utlåning till allmänheten inklusive upplupna ränteintäkter	954 755	-8 722	946 033

REDOVISAT BRUTTOVÄRDE OCH FÖRLUSTRESERV PER STADIE – JÄMFÖRELSE MED ÖPPNINGSBALANS

Utlåning till allmänheten	2018-12-31	2018-01-01
<i>Stadie 1</i>		
Redovisat bruttovärde	853 090	901 244
Förlustreserver	-685	-732
Bokfört värde	852 405	900 512
<i>Stadie 2</i>		
Redovisat bruttovärde	53 573	59 379
Förlustreserver	-541	-576
Bokfört värde	53 032	58 803
<i>Stadie 3</i>		
Redovisat bruttovärde	24 795	21 575
Förlustreserver	-3 972	-4 300
Bokfört värde	20 823	17 275
Totalt	926 260	976 590
Redovisat bruttovärde stadie 1	853 090	901 244
Redovisat bruttovärde stadie 2	53 573	59 379
Redovisat bruttovärde stadie 3	24 795	21 575
Totalt redovisat bruttovärde	931 458	982 198
Förlustreserver stadie 1	-685	-732
Förlustreserver stadie 2	-541	-576
Förlustreserver stadie 3	-3 972	-4 300
Totalt förlustreserver	-5 198	-5 608
Totalt bokfört värde, utlåning till allmänheten	926 260	976 590
Andel stadie 3 lån, brutto, %	2,66	2,20
Andel stadie 3 lån, netto, %	2,68	2,20

⁶⁸ Initialt finns ingen säkerhet för blancolån men i förekommande fall byggs en säkerhet upp av bundet sparande som utgör säkerhet för lånet.

⁶⁹ Förlustreserven för kortkrediter beräknas för både utnyttjat belopp på 5 090 tkr och icke utnyttjat belopp på 9 695 per 31 december. Förlustreserven från kort ingår i ovanstående förlustreserver med 404 tkr.

Upplupna ränteintäkter från lån till allmänheten	2018-12-31	2018-01-01
<i>Stadie 1</i>		
Redovisat bruttovärde	21 991	24 772
Förlustreserver	-3 138	-3 918
Bokfört värde	18 853	20 854
<i>Stadie 2</i>		
Redovisat bruttovärde	1 091	1 127
Förlustreserver	-308	-300
Bokfört värde	783	827
<i>Stadie 3</i>		
Redovisat bruttovärde	215	401
Förlustreserver	-78	-144
Bokfört värde	137	257
Totalt bokfört värde, upplupna ränteintäkter för lån till allmänheten	19 773	21 938
Redovisat bruttovärde stadie 1	21 991	24 772
Redovisat bruttovärde stadie 2	1 091	1 127
Redovisat bruttovärde stadie 3	215	401
Totalt redovisat bruttovärde	23 297	26 300
Förlustreserver stadie 1	-3 138	-3 918
Förlustreserver stadie 2	-308	-300
Förlustreserver stadie 3	-78	-144
Totalt förlustreserver	-3 524	-4 362
Totalt bokfört värde, upplupna ränteintäkter för lån till allmänheten	19 773	21 938
Andel stadie 3 lån, brutto, %	0,92	1,52
Andel stadie 3 lån, netto, %	1,09	1,83

Not 16 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2019	2018
Emitterade av kommuner	150 000	110 086
Emitterade av kreditinstitut	20 104	20 161
Emitterade av bostadsinstitut	0	0
Övriga	6 542	26 596
Summa	176 646	156 843
Upplupet anskaffningsvärde	176 646	156 843
Verkligt värde	176 746	156 944
Nominellt värde	176 500	156 527

Not 17 Aktier och andelar

Finansiella tillgångar som kan säljas (onoterade värdepapper)	2019	2018
Andelar i ekonomiska föreningar – vindkraft	364	336
Medlemsandel Ekobanken	14	13
Aktier i SDC ⁷⁰	8 104	
Summa	8 482	349

Not 18 Immateriella anläggningstillgångar

Datautvecklingskostnader	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	25 617	23 137
Försäljning/utrangering	0	-1 505
Årets anskaffningar	8 332	3 985
Utgående ackumulerade anskaffningar	33 949	25 617
Ingående avskrivningar	-20 494	-17 380
Försäljning/utrangering	0	236
Årets avskrivningar	-1 586	-3 350
Utgående ackumulerade avskrivningar	-22 080	-20 494
Utgående redovisat värde	11 869	5 123

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Den beräknade nyttjandeperioden är fem år.

För inköpt nytt bank- och ekonomisystem är den beräknade nyttjandeperioden tio år.

Banken har bedömt att dessa system, som har anpassats och utvecklats för denna typ av verksamhet, har ett väsentligt värde för företaget i framtiden, och att nyttjandeperioden beräknas till tio år.

⁷⁰ Inköp av aktier i SDC som är ett led i vårt samarbete med vår systemleverantör.

Not 19 Materiella tillgångar

	2019	2018
Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	6 332	6 480
Försäljning/utrangering	0	-148
Inköp	364	0
Utgående ackumulerade anskaffningar	6 696	6 332
Ingående avskrivningar	-5 890	-5 759
Försäljning/utrangering	0	148
Årets avskrivningar	-324	-279
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 214	-5 890
Utgående redovisat värde	482	442
Byggnad		
Ingående anskaffningsvärde	5 744	5 744
Årets anskaffning	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningar	5 744	5 744
Ingående avskrivningar	-2 216	-2 101
Årets avskrivningar	-115	-115
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 331	-2 216
Utgående redovisat värde	3 413	3 528
Mark		
Ingående anskaffningsvärde/utgående redovisat värde	619	619
Utgående redovisat värde – byggnad och mark	4 032	4 147
Taxeringsvärde		
Byggnad	3 738	3 593
Mark	1 125	900
Summa taxeringsvärde	4 863	4 493

Not 20 Övriga tillgångar

	2019	2018
Skattekonto	168 355	105 605
Övriga tillgångar	617	191
Summa	168 972	105 796

Not 21 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2019	2018
Upplupna räntor ⁷¹	16 752	19 773
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 874	1 652
Summa	20 626	21 425

Not 22 Skulder till kreditinstitut

	2019	2018
Ekobanken	1 000	1 000
Övrigt	899	
Summa	1 899	1 000

Not 23 Inlåning från allmänheten

Inlåning fördelar per inlåningsart	2019	2018
<i>Fritt sparande</i>		
Medlemskonto o Sparkonto (tidigare Baskonto m.m.)	999 915	1 040 708
Stödsparande	16 899	17 532
Skogskonto	481	531
Transaktionskonto	12 807	13 291
Preskriberade medel	29	29
Summa fritt sparande	1 030 131	1 072 091
<i>Bundet sparande</i>		
Eftersparande	393 201	436 545
Pantsatt konto	7 846	12 499
Summa bundet sparande	401 047	449 044
Summa inlåning från allmänheten	1 431 178	1 521 135
<i>Inlåning per kategori</i>		
- offentlig sektor	10 750	10 850
- företagssektor	59 182	54 078
- hushållssektor (inkl. enskilda företagare)	1 303 593	1 395 887
- övriga	57 653	60 320
Summa	1 431 178	1 521 135

⁷¹ Avser upplupna räntor från utlåning till allmänheten. Information om upplupna räntor finns i [Not 15 Utlåning till allmänheten](#). Varje post i upplupna räntor hänger ihop med den underliggande krediten som avgör stadie för den upplupna posten.

Not 24 Övriga skulder

	2019	2018
Leverantörsskulder	579	2 247
Anställdas källskattemedel	308	286
Övriga skulder	1 738	667
Summa	2 625	3 200

Not 25 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2019	2018
Upplupna löner	168	104
Upplupna semesterlöner	1 444	1 264
Upplupna sociala avgifter	934	797
Upplupen löneskatt pension	260	291
Diverse upplupna kostnader	2 760	813
Summa	5 566	3 269

Not 26 Eventualförpliktelser och åtaganden

	2019	2018
Eventualförpliktelser		
Garantiförbindelser	1 244	1 808
Övriga eventualförpliktelser – låneinsatser ⁷²	39 488	32 168
Eventualförpliktelse SDC ⁷³	5 264	
Summa	45 996	33 976
Åtaganden		
Beviljade ej utbetalda krediter	10 427	18 837
Beviljade ej utnyttjade kortkrediter	9 724	9 695
Lånelöften	4 445	22 760
Summa	24 596	51 292

⁷² Då banken befinner sig i ett normalläge återbetalas låneinsatser till medlemmar två gånger om året. På grund av bankens tidigare bristande lönsamhet har återbetalning till medlemmar ej kunnat ske då tillstånd från Finansinspektionen ej kunnat erhållas. Under insatsbelopp i anslutning till förslag till behandling av årets resultat finns en redogörelse för hur stort belopp som i normalläge skulle ha återbetalats respektive år.

⁷³ Eventualförpliktelse gentemot banksystemleverantören SDC är en förpliktelse som Banken åtagit sig vid ett eventuellt utträde ur samarbetet.

Not 27 Närstående

Närståenderelation	År	Försäljning av varor/ tjänster till närstående	Inköp av varor /tjänster från närstående	Utlåning till närstående per 31 december	Skuld till närstående per 31 december
Styrelseledamöter inklusive vd ⁷⁴	2019	0	0	310 067	676 594
Övriga ledande befattningshavare ⁷⁵	2019	0	0	0	200
Andra närstående ⁷⁶	2019	0	0	29 392	262 542
Styrelseledamöter inklusive vd	2018	0	0	358 181	823 026
Övriga ledande befattningshavare	2018	0	0	0	290 540
Andra närstående	2018	0	0	97 028	3 701 500

Samtliga krediter har ordinarie lånevillkor och ränta. Inga krediter till närstående är förfallna. Banken har inte ställt säkerheter eller ingått ansvarsförbindelser för ledande befattningshavare. Uppgifter

om lön, pensioner och andra ersättningar redovisas i Not 9 Allmänna administrationskostnader.

Not 28 Finansiella tillgångar och skulder

2019-12-31	Verkligt värde	Upplupet anskaffningsvärde	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker		45 082	45 082	45 082
Belåningsbara statskuldförbindelser		142 273	142 273	142 481
Utlåning till kreditinstitut		173 962	173 962	173 962
Utlåning till allmänheten		800 515	800 515	800 515
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		176 646	176 646	176 746
Aktier och andelar	8 482		8 482	8 482
Interimsfordringar		17 116	17 116	17 116
Summa	8 482	1 355 594	1 364 076	1 364 384
Skulder till kreditinstitut		1 899	1 899	1 899
Inlåning från allmänheten		1 431 178	1 431 178	1 431 178
Övriga finansiella skulder		579	579	579
Summa		1 433 656	1 433 656	1 433 656

⁷⁴ Exklusive arbetstagarrepresentanter.

⁷⁵ Ledningsgrupp exklusive vd.

⁷⁶ Inom Andra närstående ryms lekmannarevisorer och närstående, personal och närstående, närstående till styrelseledamöter, arbetstagarrepresentanter, övriga ledande befattningshavare samt ägarförhållande/firmatecknare.

2018-12-31	Verkligt värde	Upplupet anskaffningsvärde	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker		72 712	72 712	72 712
Belåningsbara statsskuldförbindelser		172 441	172 441	172 981
Utlåning till kreditinstitut		181 004	181 004	181 004
Utlåning till allmänheten		926 260	926 260	926 260
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		156 843	156 843	156 944
Aktier och andelar	349		349	349
Interimsfordringar		20 264	20 264	20 264
Summa	349	1 529 524	1 529 873	1 530 514
Skulder till kreditinstitut		1 000	1 000	1 000
Inlåning från allmänheten		1 521 135	1 521 135	1 521 135
Övriga finansiella skulder		2 247	2 247	2 247
Summa		1 524 382	1 524 382	1 524 382

BERÄKNING AV VERKLIGT VÄRDE

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrument som redovisas i tabellen ovan.

FINANSIELLA INSTRUMENT NOTERADE PÅ EN AKTIV MARKNAD

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t.ex. courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor.

Sedan införandet av IFRS 9 omklassificerades belåningsbara stasskuldförbindelser m.m. och samtliga obligationer och räntebärande värdepapper till upplupet anskaffningsvärde.

Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Sådana instrument återfinns under balansposterna belåningsbara statsskuldförbindelser och obligationer och andra räntebärande värdepapper.

FINANSIELLA INSTRUMENT SOM INTE ÄR NOTERADE PÅ EN AKTIV MARKNAD

Bankens sparlänssystem innebär till övervägande del att varje medlem som lånar också gör en motprestation i form av sparande. I vissa lånevillkor framgår det att kredittagare presterar ett sparande av en volym som bestäms av utlåningens storlek och gällande sparfaktor innan sparande kan disponeras fritt av kredittagaren. Lån och sparande hänger ihop och det är därför orimligt att värdera balansposterna var och en för sig liksom det vore osannolikt att endast överföra utlåningsstocken till tredje part. Banken redovisar bunden inlåning och lånefordringar till upplupet anskaffningsvärde i balansräkningen vilket bedöms överensstämma med verkligt värde beaktat lånevillkoren. En annan värdering enligt IFRS 13 bedöms inte uppfylla kraven i Årsredovisningslagen eller aktuell IFRS som förutsätter att instrumenten kan

säljas. I utlåningsstocken finns det lånefordringar utbetalda under åren 2007–2010 som låntagaren måste betala en ifyllnadsbetalning för att lösa i förtid. Denna ifyllnadsbetalning uppgår till 5,1 (7,4) miljoner kronor per sista december i år. Under 2015, 2016 och till och med april 2017 har lån utan krav på bundet sparande beviljats, sparfriheten är tidsbegränsad. Lånen uppgår till ett belopp om 128 (207) miljoner kronor vid utgången av 2019. För vissa lån utan krav på bundet sparande som utbetalats efter 2010, finns krav på ifyllnadsbetalning som utgör en summa av 1,4 (2,6) miljoner kronor per sista december. Under 2017 infördes flexilån där räntesatsen varierar utifrån hur stort bundet sparande som görs i samband med varje amorteringstillfälle. Dessa krediter är bundna i fem år och omfattar per sista december vid förtidsinlösen krav på ifyllnadsbetalning som utgör en summa av 2,5 (2,1) miljoner kronor. I övrigt bedöms det verkliga värdet vara detsamma som det redovisade värdet.

För betalningsmedel samt kortfristiga finansiella skulder bedöms verkligt värde motsvara det redovisade värdet. Det redovisade värdet är en rimlig uppskattning av det verkliga värdet, med hänsyn tagen till den begränsade löptiden och kreditrisken.

Inlåningen från allmänheten har inte värderats till verkligt värde. Den löper utan ränta och det finns både bunden och obunden inlåning. All bunden inlåning har koppling till utlåning varför den inte kan värderas separat. För ytterligare information se Not 23 Inlåning från allmänheten.

Innehavet i Sveriges Vindkraftkooperativ ekonomisk förening, OBV ekonomisk förening och medlemsandel i Ekobanken redovisades föregående år till anskaffningsvärde men redovisas numera till verkligt värde via resultatet, till följd av byte av redovisningsprinciper enligt IFRS 9.

Uppdelningen av hur verkligt värde på finansiella instrument bestäms görs utifrån tre nivåer:

- Nivå 1 – enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.
- Nivå 2 – utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.
- Nivå 3 – utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Verkligt värde för finansiella instrument som inte värderats till verkligt värde 2019	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Belåningsbara statsskuldväxlar	142 481		
Utlåning till kreditinstitut	123 042	50 920	
Utlåning till allmänheten			800 515
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	176 746		
Upplupna ränteintäkter som härrör från utlåning till allmänheten			16 752
Inlåning från allmänheten			1 431 178

Verkligt värde för finansiella instrument som inte värderats till verkligt värde 2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Belåningsbara statsskuldväxlar	172 981		
Utlåning till kreditinstitut	129 921	51 083	
Utlåning till allmänheten			926 260
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	101 926	55 018	
Upplupna ränteintäkter som härrör från utlåning till allmänheten			19 773
Inlåning från allmänheten			1 521 135

Not 29 Eget kapital

För specifikation av förändring i eget kapital, se rapport över förändring i eget kapital. För beskrivning över ingående delar i eget kapital hänvisas till [Not 2 Redovisningsprinciper](#).

FÖRSLAG TILL BEHANDLING AV ÅRETS RESULTAT

(kr)	
Balanserat resultat	-48 547 647
Årets resultat	-4 809 747
Balanseras i ny räkning	-53 357 394

Not 30 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Ledningen har med styrelsen diskuterat utvecklingen, valet och upplysningarna avseende bankens viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar, samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar. Viktiga bedömningar vid tillämpning av bankens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

[Redovisningsprinciper](#) finns ytterligare information om klassificering av tillgångar och skulder.

VIKTIGA KÄLLOR TILL OSÄKERHET I UPPSKATTNINGAR

NEDSKRIVNINGAR FÖR KREDITFÖRLUSTER

Bankens metoder och modeller för beräkning och redovisning av förväntade kreditförluster kännetecknas av en hög nivå av antaganden om framtiden. Dessa antaganden avser bland annat skattningar av hur historiska erfarenheter kommer att utveckla sig i framtiden. Närmare beskrivning av dessa antagandens karaktär och känslighet lämnas nedan.

ANTAGANDEN OCH BERÄKNINGSMETODER FÖR ATT FASTSTÄLLA FÖRLUSTRESERV FÖR FÖRVÄNTADE KREDITFÖRLUSTER

FASTSTÄLLANDE AV EN BETYDANDE ÖKNING I KREDITRISK

Banken använder både kvantitativa och kvalitativa indikatorer för att bedöma en betydande ökning i kreditrisk. Kriterierna beskrivs i [Not 2 Redovisningsprinciper](#). Ett annorlunda beslut om hur stor en sådan förändring behöver vara för att utgöra en betydande ökning av kreditrisk skulle påverkat storleken i förlustreserven.

FÖRVÄNTADE KREDITFÖRLUSTER

Banken har utvecklat metoder för beräkning och skattning av förväntade kreditförluster. Denna typ av skattning kan göras utifrån några olika modeller. Bankens utformade sin metod utifrån den bäst tillgängliga informationen. I modellutvecklingen har ett antal olika val gjorts av matematiska och statistiska metoder för skattningarna. Valet av dessa metoder och modeller är kritiska för vilket utfall som erhålls, och ett annat val av metod och modell skulle kunna ha fått ett annorlunda utfall när det gäller de förlustreserver och förändringar i förlustreserver som redovisas i denna årsredovisning.

KLASSIFICERING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

Klassificering av finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde utgörs av skuldinstrument som förvaltas med målet att realisera instrumentens kassaflöden genom att erhålla avtalsenliga kassaflöden som endast utgörs av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet i enlighet med vad som anges under redovisningsprinciper. I [Not 2](#)

Den viktigaste indatort som används för att värdera förväntade kreditförluster är:

- sannolikhet för fallissemang (PD)
- exponering vid fallissemang (EAD)
- förlust vid fallissemang (LGD)
- förväntad löptid

Not 31 Kapitaltäckning

Från och med 2014 regleras upplysningar om kapitaltäckningen främst i förordningen (EU) 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersbolag (CRR).

Reglerna om kapitaltäckning bidrar till att stärka bankens motståndskraft mot finansiella förluster och därigenom skydda bankens medlemmar.

Reglerna innebär att bankens kapitalbas med marginal ska täcka dels de föreskrivna minimikapitalkraven, vilket omfattar kapitalkraven för kreditrisker och operativa risker, dels ska omfatta beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten. För att bedöma om det interna kapitalet är tillräckligt för att ligga till grund för aktuell och framtida verksamhet har banken en egen process för intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU). Den interna kapital- och likviditetsutvärderingen är en kontinuerlig process som är ständigt pågående. Processen är ett verktyg som säkerställer att banken på ett tydligt och korrekt sätt identifierar, värderar

Nedskrivning för kreditförluster i stadiet 3 sker normalt utifrån en individuell bedömning och baseras på ledningens bästa uppskattning av nuvärdet av kassaflöden som förväntas erhållas. Vid uppskattning av dessa kassaflöden görs en bedömning av motpartens finansiella situation och realisationsvärdet på varje underliggande säkerhet.

och hanterar alla de risker banken är exponerad för samt gör en bedömning av det interna kapitalbehovet i relation till detta. Information om bankens riskhantering lämnas i [Not 3 Riskhantering](#).

Banken lämnar också upplysningar om kapitaltäckning och riskhantering på bankens hemsida jak.se under ekonomisk information.

Banken uppfyller dels det lagstadgade kravet på kapitaltäckning inklusive buffertkrav, dels det internt bedömda kapitalbehovet.

På nästkommande sidor redovisas kapitalbas, kapitalkrav samt det internt bedömda kapitalbehovet enligt 6 kapitlet Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (EFFS 2008:25).

Det finns ett pågående hinder att återbetala medlemsinsatser från kapitalbasen med anledning av att Banken ej ansökt och erhållit tillstånd från Finansinspektionen. För mer information se [Insatsbelopp](#) på sida 19.

KAPITALBAS	LAGKRAV	2019	2018
Kärnprimärkapital			
Grundinsats		7 768	8 899
Låneinsats		130 775	132 437
Frivilliga medlemsinsatser		5 474	5 474
Reservfond		21 369	20 006
Balanserat resultat		-48 547	-50 247
Årets resultat		-4 810	
Kärnprimärkapital före lagstiftsjusteringar		112 029	116 569
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar			
Immateriella anläggningstillgångar		-11 869	-5 123
Sammanlagd lagstiftningsjustering av kärnprimärkapital		-11 869	-5 123
Kärnprimärkapital		100 160	111 446
Supplementärkapital		0	0
Kapitalbas		100 160	111 446
Kapitalrelationer, buffertar mm			
Summa riskvägt exponeringsbelopp		435 501	507 655
Kärnprimärkapitalrelation	4,5 %	23,00	21,95
Primärkapitalrelation	6,0 %	23,00	21,95
Total kapitalrelation	8,0 %	23,00	21,95
Buffertkrav			
Buffertkrav		21 776	22 844
varav kapitalkonserveringsbuffert	2,5 %	10 888	12 697
varav kontracyklisk kapitalbuffert ⁷⁷	2,5 %	10 888	10 153
Kärnprimärkapital tillgängligt att använda som buffert		15,00	13,95
Kapitalkrav och riskvägt exponeringsbelopp			
<i>Kreditrisk enligt schablonmetoden</i>			
Exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker		0	0
Exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter		0	0
Exponeringar mot institut		34 793	36 290
Exponeringar mot företag		25 910	7 297
Exponeringar mot hushåll		89 708	78 742
Exponeringar säkrade genom panträtt i fastighet		147 845	267 332
Fallerande exponeringar		35 238	24 942
Exponeringar i form av säkerställda obligationer		2 010	2 016
Aktier och andelar		8 482	
Övriga poster		25 758	26 746
Summa riskvägt belopp för kreditrisker		369 744	443 365
Riskvägt belopp för operativa risker enligt basmetoden		65 757	64 290
Totalt riskvägt belopp		435 501	507 655

⁷⁷ Kontracyklisk kapitalbuffert var 2,0 % för jämförelseåret och 2,5 % för innevarande år.

KAPITALKRAV	2019	2018
Kapitalkrav för kreditrisk enligt schablonmetoden	29 580	35 469
Kapitalkrav för kreditrisk operativ risk enligt basmetoden	5 261	5 143
Totalt minimikapitalkrav	34 841	40 612
Kapitalkonserveringsbuffert	10 888	12 691
Kontracyklisk kapitalbuffert	10 888	10 153
Samlat kapitalkrav	56 617	63 456
Kapitalkrav enligt Pelare II	13 991	16 382
Totalt kapitalkrav	70 608	79 838
Kapitalöverskott	29 552	31 606

Styrelsens underskrift

Skövde den 27 mars 2020

Sten-Inge Kedbäck
Vice ordförande

Lena Eriksson Åshuvud
Ledamot

Mats Brenner
Ledamot

Maxwell Malavan
Ledamot

Inger Eriksson
Ledamot

Per Rosengren
Ledamot

Johan Thelander
Vd tillika ledamot

Emma Lustig
Stf. vd tillika suppleant

Pernilla Blennmyr
Arbetstagarledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2020
Ernst & Young AB

/Micael Engström/
Auktoriserad revisor
Av stämman utsedd revisor

JAK

MEDLEMSBANK

JAK Medlemsbank, Vasagatan 14 Box

216, 541 25 Skövde

Tel: 0500-46 45 00

Fax: 0500-46 45 61

jak@jak.se

jak.se



Building a better
working world

Revisionsberättelse

Till årsstämman i JAK Medlemsbank, org nr 516401-9969

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för JAK Medlemsbank för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31. Bankens årsredovisning ingår på sidorna 11-63 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av bankens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för banken.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till bankens revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till banken enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits den granskade banken eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Kreditgivning och tillhörande förlustreserver

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen. Kreditriskexponeringar och dess hantering beskrivs i not 3 avsnitt *Kreditrisk*. Bankens redovisade kreditförluster specificeras i not 11 och redovisad förlustreserv specificeras i not 15.

För området relevanta redovisningsprinciper beskrivs i not 2, avsnitt *Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument*. Viktiga uppskattningar och bedömningar beskrivs i not 30 i de finansiella rapporterna.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
<p>Utlåning till allmänheten redovisas till 800 515 tkr i bankens balansräkning per 31 december 2019, och består av utestående fordringar brutto till ett belopp om 805 391 tkr med avdrag för förväntade och konstaterade kreditförluster om 4 876 tkr.</p> <p>Bankens reserveringsmodell är baserad på IFRS 9 och innebär att utlåning till allmänhet delas in i tre stadier, beroende på graden av kreditförsämring. I stadie 1 motsvarar reserveringen förväntade kreditförluster under kommande 12 månaderna. I stadie 2 och 3 motsvarar reserveringen förväntade kreditförluster under hela den återstående löptiden.</p> <p>Reserveringsmodellen är framåtblickande vilket innebär att banken uppskattar kreditrisken i varje exponering och den förlust som skulle kunna uppstå. I bedömningen ska makroekonomiska faktorer beaktas och påverkan av olika scenarios bedömas. Reserveringen kräver att banken gör bedömningar och antaganden av exempelvis kriterier för att identifiera en väsentlig ökning i kreditrisk och metoder för att beräkna förväntade kreditförluster.</p> <p>Utlåning till allmänheten och den relaterade kreditrisken uppgår till väsentliga belopp. Det finns en risk att krediter accepteras på felaktiga grunder vilket kan medföra en oönskad kreditexponering. Vidare innebär beräkningen av förlustreserver att banken gör bedömningar och antaganden. Detta sammantaget innebär att bankens process kreditgivning och för beräkning av förväntade kreditförluster har betydande påverkan på bankens resultat och ställning. Därför har vi ansett att kreditgivning och redovisningen av förlustreserver vara ett särskilt betydelsefullt område i revisionen.</p>	<p>Vi har granskat bankens process för att bevilja nya krediter och förlänga befintliga krediter med inriktning på att utvärdera ändamålsenligheten i bankens kontroller för att säkerställa att de krediter som accepteras inte medför en oönskad kreditrisk.</p> <p>Vi har utvärderat bankens modell för beräkning av förlustreserv i förhållande till kraven i IFRS 9. Modellen är framtagen av banken tillsammans med dess outsourcing-partner och övriga till denna anslutna banker. Outsourcing-partnern tillhandahåller IT-lösningar till banken och har implementerat modellen i IT-system som banken använder sig av.</p> <p>Vi har genomfört stickprov och utifrån dessa bedömt stadiindelningen av utlåning allmänheten. Vi har även stickprovsvis granskat indata till modellen. Avseende fordringar i stadie 3 har vi granskat och bedömt enskilda krediters värdering utifrån tillgänglig information om det enskilda engagemanget och tillhörande säkerheter. Vi har även bedömt bankens bevakningsprocess som bygger på såväl intern som extern information om kredittagarna och beaktat denna vid bedömning av utlåningens stadiindelning och redovisade kreditreserveringar.</p> <p>Vi har även granskat upplysningar i årsredovisningen avseende utlåning till allmänheten, osäkra fordringar och kreditreserveringar.</p>

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-10. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bankens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera banken, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- ▶ identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- ▶ skaffar vi oss en förståelse av den del av bankens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma

granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- ▶ utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- ▶ drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bankens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- ▶ utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av JAK Medlemsbank för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bankens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till banken enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bankens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bankens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bankens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bankens organisation och förvaltningen av bankens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bankens ekonomiska situation, och att tillse att bankens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bankens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bankens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- ▶ företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot banken.
- ▶ på något annat sätt handlat i strid lagen om medlemsbanker, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller stadgar.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bankens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om medlemsbanker.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot banken, eller att ett förslag till dispositioner av bankens vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bankens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bankens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till

dispositioner beträffande bankens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns mandattid

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till JAK Medlemsbanks revisor av årsstämman den 14 april 2019. Ernst & Young AB och inom revisionsföretaget anställda lagstadgade revisorer har varit valda sedan 1995. Enligt gällande övergångsbestämmelser får revisionsuppdraget inte förlängas efter räkenskapsåret som avslutas den 31 december 2023.

Skellefteå den 30 mars 2020

Ernst & Young AB



/Micael Engström/

Auktoriserad revisor